Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 233 (483) ◆ Субота, 5 грудня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

АРМІЯ УКРАЇНИ ВІТЧИЗНУ ЗАХИСТИТЬ

У Міністерстві оборони відбулась нарада керівництва Збройних Сил України, на якій підбито підсумки бойової та мобілізаційної підготовки Збройних Сил за рік їх існування. У нараді взяли участь Президент України, Головнокомандуючий Збройними Силами України Леонід Кравчук, Голова Верховної Ради Іван Плющ та інші офіційні особи. На нараді було констатовано, що створення військових формувань відбувається згідно з концепцією будівництва Збройних Сил України. І, як відзначив у своєму виступі Головнокомандуючий, на сьогодні Збройні Сили України у змозі захистити державу. Міністр оборони України генерал-полковник Костянтин Морозов визначив на нараді завдання з подальшого вдосконалення підготовки військ.

МАРАФОН «ЧОРНОБИЛЬ»

Іванківський район Київщини — прифронтовий, що знаходиться поруч 30-кілометрової зони Чорнобильської АЕС. Немає у районі сім'ї, яку б не зачепило страшне радіаційне лихо.

19 грудня 1992 року з ініціативи районної державної адміністрації у районному Будинку культури відбудеться марафон «Чорнобиль». Зібрані під час марафону кошти направлять на практичну допомогу жителям, які постраждали внаслідок аварії, дітям, сім'ям, які втратили годувальника, престарілим, багатодітним.

Усі бажаючі можуть перерахувати гроші на рахунок Центру дитячої виховної і творчої роботи в Іванківському відділенні «Україна» АК Р/р 000700522, МФО 321176, валютний — 00007041, МФО 321176.

Ініціативу держадміністрації району підтримала парламентська Комісія з питань Чорнобильської катастрофи.

Леонід БРОВЧЕНКО.

ЩОБ ЛІТАЛИ ЛІТАКИ

У зв'язку з критичним станом, що склався із забезпеченням об'єднання «Авіалінії України» авіаційним пальним, Кабінет міністрів зобов'язав Держкомрезерв відпустити в грудні поточного року цьому об'єднанню 50 тис. тонн авіаційного пального, а Укрзалізницю — організувати його вивезення.

Прес-служба Прем'єр-міністра України.

Читайте в номері

Експрес-інформація

У КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ ДЛЯ ПРИВАТНОГО БІЗНЕСУ ВИДІЛИЛИ КАБІНЕТ

3 грудня у Києві відбулася прес-конференція головного радника Прем'єр-міністра України Ігоря Маркулова, під час якої він заявив, що підтримка приватного бізнесу буде державною політикою. На сьогодні ж державною власністю України є 97—98 відсотків всієї власності. Тож саме для того, щоб змінити ситуацію в структурі Кабінету міністрів створено новий підрозділ — Раду з альтернативної економіки.

Сергій ЯСЕН.

ОХОРОНЦІВ КАСАТОНОВА ЗАТРИМАНО

Як стало відомо з достовірних джерел, кілька місяців тому перший заступник головнокомандуючого ВМС Росії, командуючий Чорноморським флотом адмірал Ігор Касатонов найняв для себе особисту охорону із прапорщиків бригади морської піхоти. Цими днями севастопольська міліція затримала двох чоловік із охорони Касатонова. Вони звинувачуються в рекеті. Справу передано до прокуратури Чорноморського флоту.

Олександр ПІЛАТ.

ПЕРШИЙ ЕКСПОНАТ — «МРІЯ»

У Лас-Вегасі (штат Невада) почала роботу Міжнародна виставка «Америка—Україна-92». У її роботі бере участь офіційна делегація України на чолі з віце-прем'єр-міністром Василем Євтуховим. Виступаючи на церемонії відкриття експозиції, він зазначив, що перша промислова виставка продукції України на американському континенті стане важливим кроком до розширення партнерських відносин обох країн.

На виставці в Лас-Вегасі експонується продукція різних галузей промисловості, сільського господарства, сфери послуг. А першим експонатом став найбільший у світі транспортний літак «Мрія».

НОТА МЗС УКРАЇНИ

За повідомленням прес-центру МЗС, Міністерство закордонних справ України надіслало ноту Посольству Народної Республіки Анголи у Російській Федерації з проханням вжити всіх можливих заходів по розшуку громадянки України Людмили Станіславівни Хайнацької, що зникла у зоні будівництва ГЕС біля селища Капанда (провінція Маланже) під час збройного нападу бойовиків УНІТА.

Фотоетюд. Ми повернулись на стару дорогу

Фото Олександра КРЕМКА.

У наступному випуску

Закон України ПРО ДРУКОВАНІ ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ (ПРЕСУ) В УКРАЇНІ

3

За дорученням Президента України Л. Кравчука, голова Комісії з політико-правових питань при Президенті О. Ємець 4 грудня зустрівся з керівниками різних церковних конфесій Я. Духонченком, М. Мельником, М. Жукалюком.

Відбувся обмін думками з приводу проекту нової Конституції України, зокрема, з питань відносин між церквою і державою. Глави церков запропонували включити до проекту нової Конституції України положення про відокремлення церкви від держави і школи від церкви, а також внесли ряд інших пропозицій.

Зустріч пройшла конструктивно і по-діловому.

ВСТАНОВЛЕНО НОВІ РОЗМІРИ ПРИБУТКОВОГО ПОДАТКУ

У зв'язку з підвищенням мінімальних розмірів заробітної плати і пенсії постановою Кабінету міністрів збільшено неоподатковий мінімум зарплати та інших видів грошових винагород робітників, службовців і прирівняних до них за оподаткуванням громадян до 2300 купонів на місяць і неоподатковувані розміри матеріальної допомоги — до 12800 купонів на рік, вартості одержуваних від підприємств, установ і організацій подарунків (речових премій) — до 2600 купонів на рік, додаткових компенсаційних виплат підприємствами своїм працівникам на харчування в їдальнях і буфетах — до 700 купонів на місяць.

Установлено нові розміри обкладання прибутковим податком доходів громадян залежно від їх розміру.

Повністю текст постанови друкується в газеті «Урядовий кур'єр».

Прес-служба Прем'єр-міністра України.

ЗНОВ ОБРАЗИЛИ ПЕНСІОНЕРІВ

Дружно проголосували народні депутати України за постанову, запропоновану Кабінетом міністрів: «Встановити з 1 листопада 1992 року мінімальну пенсію розміром 2300 купонів на місяць». Хороша постанова. Та чомусь ніхто з депутатів не поцікавився: а яку пенсію одержать ветерани в жовтні?

Кабінетом міністрів прийнято Постанову № 395, згідно з якою з 1 жовтня поточного року перерахування пенсій, призначених до 1 січня 1992 року, проводиться за підвищеними коефіцієнтами. В статті «Пенсійна чехарда» («Голос України» за 10.10.92 р.) ставилося питання про те, що навіть під час нарахування пенсій за заздалегідь установленими коефіцієнтами пенсіонерів, які мають стаж роботи 40—45 років, ущемляли в заробленій ними пенсії, бо райсоцзабези виплату пенсій здійснюють з обмеженням трьох мінімальних розмірів (2400 купонів) на підставі статті 19 закону «Про пенсійне забезпечення».

Щоб усунути цю несправедливість, автор статті звертається до народних депутатів з проханням уточнити закон «Про пенсійне забезпечення», маючи на увазі, що з 1 жовтня здійснюється перерахування пенсій згідно з постановою № 395 і обмеження пенсій трьома мінімальними розмірами слід прибрати під час нарахування пенсій ветеранам, які мають стаж роботи 40—45 років.

А що ж виходить? Голосуючи за введення нового мінімального розміру пенсії у 2300 купонів з 1 листопада, не скоригувавши при цьому закон «Про пенсійне забезпечення», депутати позбавили пенсіонерів права на одержання пенсії у жовтні згідно з постановою Кабінету міністрів № 395. Щоб відновити справедливість, пропонується терміново внести до Закону України «Про пенсійне забезпечення» після статті 19 таку примітку: «Пенсія за статтею 19 призначається пенсіонерам, які мають стаж роботи: чоловіки 25—35 років, жінки 20—30 років». Вилучення статті 19 із закону, на мій погляд, недоцільне, бо це призведе до того, що пенсіонери, у яких висока середня заробітна плата і стаж роботи 20—25 років, одержуватимуть пенсію значно вищу, ніж пенсіонери зі стажем роботи 40—45 років.

Микола ГУРЕНКО,
голова Української ради ветеранської організації «Останній військовий призов».

У НАЦІОНАЛЬНОМУ БАНКУ

Національним банком України 4 грудня 1992 року встановлюється курс українського карбованця до валют країн рубльової зони.

код рубля		курс купівлі	курс продажу
834	(Білорусь)	1.3900	1.4400
835	(Казахстан)	1.3500	1.4000
836	(Узбекистан)	1.5000	1.5500
837	(Таджикистан)	1.1500	1.2000
838	(Туркменистан)	1.5000	1.5500
839	(Киргизія)	1.1500	1.2000
843	(Молдова)	1.3000	1.3500
844	(Вірменія)	1.3000	1.3500
848	(Азербайджан)	1.1500	1.2000
849	(Грузія)	1.1000	1.1500
853	(Латвія)	1.4550	1.5000
854	(Литва)	1.2000	1.2500
858	(Росія)	1.4950	1.5450

ГОЛОВНЕ ВАЛЮТНО-ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ.

Нелегко творити державу

Два дні, 26 й 27 листопада понад 800 учасників науково-практичної конференції «Актуальні проблеми управління територіями в Україні» обговорювали гострі проблеми розбудови нашої держави. Серед них були науковці, практики, працівники місцевих державних адміністрацій і місцевих Рад народних депутатів, міністерств і відомств України. У роботі конференції взяли участь гості з Франції, Великобританії і Республіки Білорусь.

Конференція ухвалила рішення: рекомендації, підготовлені організаційним комітетам, направити Конституційній комісії України. Організаційному комітетові доручено узагальнити висловлені на конференції думки та пропозиції і теж надіслати їх до Конституційної комісії України. Вирішено протягом місяця опублікувати матеріали науково-практичної конференції окремим збірником.

Це, так би мовити, суто організаційні моменти. А тепер — про головне: що ухвалило, чим збагатило нас таке представницьке зібрання? Вважаю, що певною мірою завдяки зустрічі вдалося розпочати налагодження взаємодії керівників місцевих державних адміністративних і представницьких органів населення. Кожен, хто брав участь у роботі конференції, міг зрозуміти, що в цей складний час нам немає чого ділити. Є закони, які треба виконувати. І ні в кого разом з цим не виникло сумнівів, що ці закони потрібно вдосконалювати. Так само, як і те, що науковцям та практикам потрібно грунтовніше працювати над проблемою майбутнього державного устрою України, взаємодії місцевих органів державної виконавчої влади та місцевих органів місцевого й регіонального самоврядування.

Варто чітко визначитися з питанням місця й ролі місцевих Рад народних депутатів в нашому суспільстві. Міркування з цього приводу були різні, інколи навіть полярні. Але практично всі були єдині в тому, що Ради як представницькі органи повинні бути збережені на всіх рівнях. Інша справа, чи вони мусять бути й органами державної виконавчої влади на місцях, як за це ратували окремі промовці. Більшість усе-таки висловились за те, щоб Ради представляли інтереси населення відповідної адміністративно-територіальної одиниці й діяли відповідно до чітко визначених законом функцій.

Гостру дискусію викликало питання про управління комунальною власністю. Воно, справді, непросте. І, тим більше, не чітко врегульоване чинним законодавством. Тут правомірно прозвучали пропозиції про введення в законодавчому порядку розподілу власності на державну, яка включає в себе комунальну, і муніципальну власність, тобто ту, яка безпосередньо забезпечує життєдіяльність міст, селищ, сіл. Логіка в цьому є. Адже це дало б змогу розв'язати проблеми управління власністю, які виникли протягом останнього року в результаті неправильного підходу до питання розподілу державної власності на загальнодержавну й комунальну.

Схожа картина і з власністю на землю. Пропозиції про введення муніципальної власності на землю учасники конференції в цілому сприйняли.

Велику увагу промовці приділили питанню формування бюджетів відповідних територій. Зокрема вони наголошували на потребі докорінного поліпшення системи оподаткування в Україні.

Гострі суперечки точилися навколо ідеї віднести сільські райони до базового рівня місцевого самоврядування і включити села, селища, міста районного підпорядкування в систему самоврядування району. Мотивацію, що нібито села, селища й міста не можуть себе профінансувати, заперечували іншими аргументами: чи держава все зробила, щоб вони могли самофінансуватися? Якщо не зважати на дрібниці, переважно самоврядування може здійснюватися повною мірою в межах населеного пункту, де зберігаються такі принципи: територіальна громада, спільність територій, спільність соціально-економічних інтересів. Стосовно ж районів, то вони сьогодні одні, завтра інші: одні об'єднуються, інші роз'єднуються.

Особливо прискіпливо учасники конференції розглядали пропозиції щодо територіального устрою України. Одні ратували за збереження нині чинного територіального устрою, інші — за федеративну модель, автономізацію областей тощо. Зійшлися на тому, що над питанням удосконалення територіального устрою України працювати потрібно, але сьогодні доцільно зберегти існуючу систему.

Часто розмова на конференції виходила за рамки визначених питань: промовці говорили про проблеми повсякденного життя, зокрема, соціально-економічного розвитку. І це зрозуміло, оскільки вони зачіпають кожного.

Думаю, що розмова на конференції була корисною і для законодавців, і для урядовців, і для практиків, і для науковців. Працювати ж усім є над чим: і над новими законопроектами, і над доповненнями до нині чинних законів, і над проектом нової Конституції.

Питання державотворення нелегке. І тому актуально звучать слова видатного письменника і політичного діяча Володимира Винниченка, що їх навів у доповіді Президент України Л. Кравчук: «Оголосити творіння державності легко, але ж треба серйозно вдуматись, що то значить, яка то велетенська робота, яких зусиль вона вимагає, яких сил, якої кількості людей, знання, досвіду, матеріальних засобів».

Василь РУДЕНКО,
керівник служби Президента України з питань територій, голова оргкомітету науково-практичної конференції «Актуальні проблеми управління територіями в Україні».

На контролі Верховної Ради

ДІТЯМ — УСЕ...

«Усе найкраще — дітям!» — це пропагандистське гасло застійних часів, на жаль, скомпрометоване тодішньою дійсністю, сьогодні знову на злобі дня. Може, дещо перефразоване. На кшталт: «Дітям — усе...» Тобто віддамо їм усе можливе, тільки б вони пережили теперішню велику скруту. Принаймні таку думку навіяло чергове засідання постійної Комісії Верховної Ради України у справах жінок, охорони сім'ї, материнства й дитинства.

На засіданні з метою контролю було розглянуто питання про виробництво товарів дитячого асортименту та задоволення ними потреб населення. І доповідь заступника голови Комісії депутата Катерини Бойко, і повідомлення представників міністерств і відомств, безпосередньо причетних до виробництва товарів для дітей, і депутатські дебати засвідчували: час бити на сполох, бо молода наша держава-мати, заклопотана політичними баталіями та економічними негараздами, полишила своїх дітей без належного догляду. Нині вони нерідко голі, босі й голодні.

На засіданні Комісії з тривогою зазначалося, що на загальному тлі спаду виробництва й негативних тенденцій в економіці України виробництво товарів дитячого асортименту зазнає найбільших втрат. Стрімко скорочується випуск усіх виробів для дітей. За дев'ять місяців цього року їх виготовлено на 3,1 мільярда карбованців, або на 26,3 відсотка менше, ніж за такий же період торік. Лише близько 40—50 відсотків обсягу минулого року вироблено дитячих пальт, костюмів, сорочок, платтячок, три чверті курток і взуття тощо. Шкільною формою забезпечено нині лише 46 відсотків хлопчиків і 53 відсотки дівчаток.

Договірні зобов'язання з випуску товарів для дітей не виконує основний їх виробник — корпорація «Легтекс», очолювана Г. Никитенком. Її підприємства недодали нашим малюкам і підліткам продукції на 1,7 мільярда карбованців. Спад виробництва товарів дитячого асортименту допущено майже в усіх областях. А найбільше — на Івано-Франківщині, Волині й Закарпатті. Не можуть подякувати батьки й діти керівникам і трудовим колективам трикотажних об'єднань Шахтарська, Мелітополя, Мукачевого, Білої Церкви, які в нинішньому році спромоглися виробити дитячого трикотажу лише 40—60 відсотків, якщо порівняти з минулим роком.

Біда ще й у тому, наголошували учасники засідання Комісії, що дитячі товари, вироблені державними підприємствами, нерідко не потрапляють на полиці магазинів. Їх перекуповують, а потім перепродують різні посередницькі фірми, малі підприємства, кооперативи, так звані «туристи-комерсанти» у великій кількості вивозять за межі країни.

Особливо вдарила по статках нашої дітвори лібералізація цін в умовах нецивілізованого переходу до ринку. За останні два роки ціни на одяг для школярів і на трикотаж для малечі зросли в 10—11 разів, на білизну, панчохи і шкарпетки, взуття — у 20—25 разів. Майже у 80 разів підвищилася ціна на дитячу коляску «Мальвіна», а на звичайне дитяче ліжко — в 120 разів. Причинами такого «стрімкого злету», як пояснювали представники міністерств і відомств, є введення державного податку на добавлену вартість, дорожнеча сировини, різні торговельні накрутки. Не обходиться і без «підприємницьких хитрощів». Керівники Прилуцької панчішної фабрики, зокрема, всупереч діючому порядку ціноутворення, ввели в калькуляцію деяких дитячих виробів завищені ціни на сировину і таким чином лише за один квартал незаконно отримали 2367 тисяч карбованців прибутку. Нажилися на дитячій біді!

На засіданні Комісії із занепокоєнням зазначали, що через порушення господарських зв'язків, нестачу сировини, пільгових кредитів та з інших причин прогнозується подальше скорочення виробництва дитячої продукції, а на наступний рік навіть не передбачається на неї державного замовлення. Йшлося про необхідність мати в Кабінеті міністрів державну структуру, яка належним чином координувала б діяльність підприємств, відомств, місцевих адміністрацій щодо планування і виробництва товарів для дітей з урахуванням попиту населення. Вносили пропозиції опрацювати на перспективу Комплексну програму виробництва товарів дитячого асортименту і тримати її здійснення під постійним контролем Верховної Ради та уряду.

У прийнятій постанові Комісія визначила ряд конкретних рекомендацій Кабінету міністрів, міністерствам і відомствам, спрямованих на усунення серйозних недоліків у справі виробництва товарів дитячого асортименту, забезпечення ними населення, посилення державного контролю у цій надзвичайно важливій соціальній сфері нашого життя.

* * *

Напередодні, обговорюючи питання, які мають бути винесені на розгляд наступної сесії Верховної Ради України, Комісія вирішила запропонувати парламенту заснувати в Україні державну нагороду багатодітним матерям — «Медаль материнства», щоб вшанувати нею морально і матеріально матерів, які виховали до повноліття чотирьох і більше дітей.

Таку пропозицію, вносять численні жіночі організації України, зокрема, Закарпаття, Черкащини та інших областей, — повідомила голова Комісії, народний депутат Валентина Єщенко. Комісія їх підтримала.

Володимир ЧЕРКАС.

ВЕРХОВНА РАДА НА СЕСІЇ І ПОЗА НЕЮ

Інтерес до діяльності Верховної Ради України завжди був посилений і неоднозначний. Як і до президентських структур, чи до Кабінету Міністрів. Але до парламенту інтерес особливий, оскільки Верховна Рада — це законотворча влада, яка зачіпає інтереси всіх людей.

Хоча сесії дають чималий матеріал для роздумів вдумливої людини, діяльність Верховної Ради — це і робота 24 постійних комісій, це і робота депутатів в округах, це і поїздки за листами і зверненнями виборців, це і зустрічі з парламентаріями інших країн... І немає в усій цій роботі ні канікул, ні перерв.

Напередодні шостої сесії Верховної Ради України наш кореспондент мав бесіду з цих питань з першим заступником Голови Верховної Ради України В. В. ДУРДИНЦЕМ.

Сьогодні — продовження розмови.

— Шановний Василю Васильовичу! Мабуть, усе ж доречно повернутися до початку шостої сесії, коли Ви розповідали про обсяги законотворчої роботи, яку належить здійснити. Як би Ви особисто оцінили здійснене сьогодні?

— За час роботи шостої сесії Верховної Ради України відбулося 39 пленарних засідань, на яких розглянуто 131 питання. Прийнято 40 законів, з них 27 — про внесення змін і доповнень до діючих законодавчих актів. Цей факт свідчить не тільки про швидкоплинність часу, але й про бурхливі зміни в суспільстві, які вимагають належного і термінового осмислення, правового врегулювання. Ухвалено також 61 постанову, 10 законів прийнято у першому читанні.

Що стосується оцінки даного моменту в шостій сесії, то я, очевидно, належатиму до тих депутатів, які несповна задоволені зробленим. Безумовно, я радий, що сесія прийняла чотири важливих закони з блоку економічних питань, зокрема про загальні засади створення і функціонування спеціальних вільних економічних зон і про заставу, прийнято 6 законів з правового забезпечення розвитку окремих галузей народного господарства. Але ще чимало питань чекають свого розгляду: про Державний бюджет України на 1993 рік, про програму демонополізації економіки, оподаткування доходів підприємств і організацій, про концесії, кредитно-грошову систему, валютне регулювання, програму конверсії тощо.

Сесія, вважаю, дуже правильно зробила, прийнявши ряд законів щодо соціального захисту населення і охорони здоров'я. Маю на увазі не тільки закони про охорону праці, про державну допомогу сім'ям з дітьми, про охорону здоров'я населення, про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) та про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів у цій справі.

Розумію, скільки людей чекало на ці правові акти. Але все ж за масштабами впливу і актуальністю я би надав виключного значення ухваленій Верховною Радою постанові «Про підвищення мінімальних розмірів заробітної плати і пенсії», яку чекали мільйони людей. Підвищення мінімального розміру заробітної плати та пенсій до 2300 карбованців хоч якоюсь мірою певний час підтримає пенсіонерів, інвалідів, малозабезпечені сім'ї.

Передбачається, що на цій сесії будуть розглянуті також законопроекти про статус і соціальні гарантії ветеранам війни і праці, про оплату праці, державне соціальне страхування, над якими зараз йде напружена робота.

Ясна річ, що всього не перелічити і в тому навряд чи є потреба. Але факт, що Верховна Рада прагне глибше і цілеспрямованіше прийматися турботою про людей, є незаперечним і важливим.

— З цим можна погодитись. Я пам'ятаю, які душевні слова сказані народними депутатами у Зверненні Верховної Ради України «Ветеранам — всебічну підтримку і турботу». Подібних звернень і у застійні часи було багато. Але тоді адміністративно-командна система тисла і примушувала начальство хоч якось дбати про людей. Невже Ви гадаєте, що хтось у нашому такому складному на даному етапі суспільстві почує голос Верховної Ради?

— Добре, що ви згадали про наше Звернення. Його, як свідчать відгуки з місць, почули. Тому я більше ніж упевнен у тому, що до добра, до благодійництва душа народу України завжди була широкою. Ясна річ, що хтось пройде мимо, затулить пальцями вуха і заплющить очі, аби і не бачити, і не чути й нікому не зробити ніякого добра. Але й таких, що поділяться останнім, окраєць хліба розділять на двох, у нас чимало. Це якщо узагальнити.

Що ж до конкретних справ, то вже сьогодні є чудові зразки турботи місцевих Рад про ветеранів війни і праці, інвалідів, престарілих одиноких людей, багатодітні сім'ї. Назву хоча б один приклад. У Києві, скажімо, в Шевченківському районі опрацьована і реалізується ціла програма благодійництва під назвою «Турбота».

І таких прикладів можна було б навести дуже багато. Головне ж сьогодні, щоб повсюдно це стало нормою. Суть Звернення саме в цьому і полягає.

— Я хотів би попросити хоч трішечки розкрити зміст і характер тієї роботи Верховної Ради, яка невидима широкому загалу людей. Розповісти про підводну частину айсберга парламентської діяльності.

— Якщо коротко, то зазначу, що найбільше, безумовно, народні депутати працюють у постійних комісіях та своїх округах.

Одним з важливих напрямків діяльності постійних комісій та апарату Верховної Ради України є забезпечення уважного розгляду всієї маси пропозицій та критичних зауважень до законодавчих актів, а також вирішення їх заяв і скарг з особистих питань. Пошта вже принесла нам цього року понад 130 тисяч листів, заяв та скарг, в тому числі 19 тисяч звернень до постійних комісій.

Оці 19 тисяч я хотів би особливо виділити, оскільки тут громадяни аналізують чинне законодавство і вносять свої пропозиції для його вдосконалення. Ця пошта в минулі роки ніколи не була такою вагомою і є вона наслідком зрослого правового виховання населення, його соціальної активності. Між іншим, значна кількість цих листів настільки конструктивна, що спонукає народних депутатів до активізації законотворчого процесу, перегляду тих законів, які діють.

— Василю Васильовичу! Тут, очевидно, доречно згадати і про те, яку участь взяли люди в обговоренні проекту нової Конституції?

— Доречно. Нині вже є деякі підсумкові моменти. Так, протягом останніх місяців робоча група розглянула 1125 листів громадян, 213 надходжень службової кореспонденції від установ та організацій, трудових колективів, систематизувала 186 узагальнень від Рад народних депутатів різного рівня. **Всього ж групою узагальнено понад 35 тисяч пропозицій і зауважень щодо нового проекту Основного Закону України.**

Найбільш різноманітні по змісту висловлювались пропозиції в листах громадян (6189 пропозицій). Майже в кожному листі порушується кілька питань, вноситься кілька пропозицій. Наприклад, киянин Бушняк В. В. надіслав 180 зауважень до 118 статей проекту, криворожець Брачинський М. І. — 77, Кириченко С. О. з м. Херсона — більше 50, колектив Нікопольського Південно-трубного заводу Дніпропетровської області — 39, колектив Очаківської харчосмакової фабрики Миколаївської області — 59.

Багато пропозицій і зауважень надходить від Рад народних депутатів (20579), окремих народних депутатів всіх рівнів, різних партій, установ, організацій, громадських формувань (2068).

Всі ці думки людей є багатющим матеріалом для постійних комісій, народних депутатів, експертів, правознавців, які зайняті доопрацюванням проекту нового Основного Закону незалежної України. Вони стануть основою при майбутньому обговоренні проекту на сесії.

— І останнє, хотілося б уточнити, які питання ще розгляне сесія Верховної Ради на завершальному етапі?

— Частково я вже говорив про це. Якщо в узагальненому плані, то тільки в списку першочергових, що належить терміново опрацювати разом з новим Кабінетом Міністрів, понад 60 законопроектів.

Виділю лише найосновніше, не повторюючи вже сказане раніше. Буде продовжено обговорення питання про хід виконання законодавчих актів з питань законності і правопорядку. Практично готові до розгляду проекти законів про Антимонопольний комітет, аудиторську діяльність, про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді, про постійні комісії Верховної Ради України. Необхідно обговорити зміни і доповнення до ряду законодавчих актів.

При цьому слід нам передбачити і те, що практично щодня надходять з Комісій парламенту, Кабінету Міністрів України законопроекти, які вносяться вперше чи були на доопрацюванні. Тож перед початком чергового сесійного тижня Президія Верховної Ради України обговорить усе опрацьоване і готове до розгляду і запропонує сесії, а вже вона визначить пріоритети.

Отже у підсумку на завершенні шостої сесії всіх нас чекає різнобічна і напружена праця.

— Спасибі Вам за таку детальну розповідь.

ОРЕНДАРІ ЗАХИЩАТИМУТЬСЯ

ДЛЯ ЦЬОГО ВОНИ СТВОРЮЮТЬ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНУ ОРГАНІЗАЦІЮ

У Києві триває робота лекційно-консультаційного семінару з проблем оренди та приватизації державного майна. Організатором його виступила Спілка орендарів та підприємців України.

Тон роботі семінару задав президент СОПУ, народний депутат України Олександр Барабаш. У своєму виступі він, зокрема, наголосив, що сьогодні готуються принципові зміни до законодавства, які можуть взагалі заблокувати оренду. Насамперед це стосується чотирьох-п'яти поправок, що їх збирається найближчим часом оприлюднити Кабінет міністрів. За його словами, коли їх приймуть, то надалі, щоб підприємство чи підрозділ могли вийти на оренду, необхідні будуть такі умови, як територіальна відокремленість і автономність водо- та енергопостачання. На думку О. Барабаша, таких підприємств не буде взагалі і тільки цією поправкою можна поставити хрест на оренді. А є ж ще й інші. Наприклад, проблема орендної плати. Її пропонується брати на рівні банківського процента від орендованого майна, іншими словами, начебто держава дає підприємство в кредит. Орендарі вважають, що за цих умов сума орендної плати перевищить можливий прибуток. Пропонується також змінити орендодавця. Тобто якщо сьогодні орендодавцем є Фонд державного майна, то завтра ці функції можуть бути передані Міністерству економіки. А це нове набивання гуль під час набуття досвіду. Ще одна пропозиція, а саме зміна процедури викупу, на думку О. Барабаша, взагалі ставить під сумнів потребу в такій формі приватизації, як оренда з викупом. Йдеться про те, що в такий спосіб майно може бути приватизоване лише в тому разі, якщо воно не приватизоване в інший конкурентний спосіб. І, нарешті, пропонується скасувати обов'язковість надання прав оренди після подання заяви, а давати чи не давати майно в оренду має визначати його власник. Тож, підсумовуючи свій виступ О. Барабаш заявив, що коли ці поправки приймуть, толіпше вже прийняти одну — заборонити оренду взагалі. Тоді хоч принаймні буде все зрозуміло.

Отже, головна мета семінару — пояснити народним депутатам України позицію Спілки орендарів та підприємців з цього важливого питання. Не можна порівнювати орендарів із тими, хто перепродує товар на базарі, говорили вони. Адже оренда — це форма власності, заснована передусім на праці і виробничій діяльності. Тому можливі якісь зміни, якісь компроміси, введення оренди до контексту приватизації, але загальний підхід має бути залишений без змін.

Іншу точку зору висловили заступник Голови Фонду державного майна О. Капцов та народний депутат І. Макар. На їх думку, якщо підприємство перебуває в оренді з викупом і надходить заявка від іншого покупця, то приватизувати його потрібно на конкурсних умовах. Проте народні депутати А. Ягоферов, Ю. Серебряников, інші промовці були солідарні в тому, що приватизація через оренду з викупом зможе відсікти мафіозні структури і взагалі є найм'якішим способом передачі підприємств до рук тих, хто на них працює. Коли ж ідеться про вчителів, лікарів тощо, то тут можна відпрацювати також цілком прийнятні підходи.

Зважаючи ж на ситуацію, що склалася навколо оренди, на семінарі було також оголошено, що Спілка орендарів і підприємців розпочала консультації з іншими організаціями щодо створення громадсько-політичної організації, яка б на політичному рівні захищала права великих та малих власників.

Сергій ЛАВРЕНЮК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Угода про морське судноплавство

У міністерстві транспорту США відбулося підписання Угоди між Україною та Сполученими Штатами Америки в галузі морського судноплавства. Від імені уряду України угоду підписав віце-прем'єр-міністр Василь Євтухов, з американської сторони — міністр транспорту Ендрю Кард. На церемонії було підкреслено, що перша в історії обох країн угода про морське судноплавство відкриває широкі можливості для реалізації та розширення рамок двосторонньої торговельної угоди, підписаної в травні цього року президентами Леонідом Кравчуком і Джорджем Бушем.

Документ, що регламентує двосторонні відносини в галузі судноплавства, передбачає полегшення доступу для торгових кораблів до портів держави-партнера за винятком гаваней, закритих з міркувань безпеки. Угода також передбачає розвиток ділових відносин між морськими транспортними агентствами України та США.

Продиктовано в номер

ПРО ЩО МОВЧАВ СУРГАЙ

На усіх поверхах Мінекономіки жваво дебатується рішення прем'єра, який оголосив догану голові Держкомвуглепрому Миколі Сургаю за дозвіл шахтарським колективам республіки підняти оптову ціну на вугілля утричі. Одні твердять, що Сургай таке право мав і скористався ним цілком слушно. Інші — дотримуються думки, що підвищення ціни до майже 10 тисяч карбованців за тонну миттю призведе до приголомшливого зростання цін на енергоресурси, а відтак на продовольчі і промислові товари, до краю розкручуючи інфляційну спіраль. Як на мене, мають рацію обидві сторони. Поясню чому. По-перше, існуюча прейскурантна ціна 2700 карбованців за тонну вугілля не підвищувалася з квітня, незважаючи на те, що всупереч бажанню гірників, його собівартість невпинно зростала з місяця в місяць. Різницю між тим, що було галузі потрібно, і тим, що вона мала, продаючи вугілля споживачам за цією ціною, у жовтні — листопаді Кабінет міністрів покриває дотацією у 68 мільярдів карбованців. Робоча група фахівців-експертів різних галузей вже поклала на стіл Кабінету міністрів висновки, які переконують, що ціну на вугілля треба підвищувати принаймні утричі, є й відповідний проект постанови з візою, крім інших, заступника міністра економіки В. Кальника. Але послана у трудові колективи вранці телеграма була відкликана увечері, після засідання Кабінету міністрів, звідки Микола Сургай вийшов з доганою.
Отже, ціна на вугілля, на щастя, залишилася фіксованою. Бо якби вона зросла утричі, то була б небитою картою інших галузей народного господарства. От і виходить, що нібито й Кучма правий і Сургай ні при чому. Але факт породжує факт: вперед, дотації!

Сергій ВЛАД.

ПЕРШИЙ ВИПУСК

В Національній гвардії України відбувся перший випуск прапорщиків, які будуть виконувати відповідальні завдання по охороні дипломатичних представництв і консульств іноземних держав на території України. Випускникам вручені погони прапорщиків і відповідні свідоцтва. Перший заступник командуючого Національною гвардією України генерал-майор гвардії Ігор Вальків тепло привітав новий загін професійних військовиків, побажав прапорщикам високо нести честь гвардійця незалежної держави.

Прес-служба командуючого Національною гвардією України.

ДОЛАР ПРОДОВЖУЄ ВІДСТУПАТИ

На чергових торгах Московської міжрегіональної валютної біржі долар знову здав позиції. Цього разу на 19 пунктів. Отже, якщо на початок тижня на біржі долар коштував 447 рублів, 1 грудня — 417, то сьогодні його біржова ціна 398 рублів. Таке різке зниження біржового курсу деякі експерти пояснюють не інакше як змовою російського уряду і ЦБР на період з'їзду народних депутатів Росії. Наводиться іще ряд вірогідних причин зміцнення рубля. Проте комерційні банки Росії не піддалися біржовому курсу і сьогодні купують долар США в середньому по 410—420 рублів і продають по 460—465.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

МІЛЬЙОННИЙ ДОНОР

Житомирська обласна станція переливання крові зареєструвала мільйонного донора, ним став начальник спеціального ремонтно-будівельного управління міськвно В. Шелещук, який, починаючи з 1977 року, коли служив в армії, уже 44 рази здає кров. Володимиру Анатолійовичу вручили настінний кварцевий годинник і пам'ятну стрічку з написом «Мільйонному донору». До речі, у наступному році на околиці Житомира Крошні розпочнеться будівництво нової просторої станції переливання крові, яка буде оснащена найсучаснішим медичним обладнанням.

Володимир ЛИЗА.

ВІВЦІ — НЕ ЛИШЕ ЦІННЕ М'ЯСО

Першу партію хутрових виробів з власних матеріалів реалізував Олександрійський м'ясокомбінат. Їх закупили для пошиття форми працівникам міліції та позавідомчої охорони. Одначе підприємство збирається налагодити масовий випуск кожухів, шапок, теплих рукавиць, а коли роздобудуть фарбники — ще і дублянок. Правда, керівництву довелося добряче покрутитися, щоб дістати швацькі машинки, фурнітуру. Проте овчина варта вичинки, як на сьогодні.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область

БУНТ ПРОФЕСОРІВ

Розтривожений вулик нагадує сьогодні Черкаський інженерно-технологічний інститут. П'ять провідних вчених, серед яких — академіки, членкори і лауреати Державної премії Рауф Аблязов, Віталій Білоусов, Євген Васильцов, Юрій Бунченко, Юрій Кочкарьов, публічно зажадали негайної відставки ректора Валентина Бикова.
«Сталінсько-брежнєвські методи керівництва Бикова, — написали в обнародуваній заяві професори,— зверхнє ставлення до людей, пихатість, злоба на критику, в результаті якої звільнено з роботи талановитих молодих науковців, переповнила чашу нашого терпіння. В атмосфері підлабузництва, придушення демократії не можна виховувати майбутніх керівників виробництва».
У відповідь автори заяви одержали чимало звинувачень на свою адресу від ректора та його прихильників. Конфлікт триває.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Луцьк пам'ятає генерала Алмазова

Доля

На місці колишнього кладовища в центрі Луцька, де була могила генерал-хорунжого Української Народної Республіки Олексія Алмазова, на кошти братства вояків УПА Волинського краю недавно відкрито й освячено пам'ятник. На мармуровій стелі — хрест з тризубом і надпис: «Генерал армії УНР Олекса Алмазов. 1870—1936 рр.». І квіти. Щодень свіжі.

Хто ж була ця людина, до могили якої не заростає стежка? Олексій Алмазов родом з Херсонщини. Військову кар'єру розпочав після вступу до Тифліського військового училища, після чого з 1905 по 1908 рік навчався в артилерійській школі в Санкт-Петербурзі. Під час першої світової війни пройшов шлях від молодшого офіцера до полковника царської армії. А коли в Києві була проголошена Українська держава, вступив до лав національної гвардії, де командував полком, дивізією. У боротьбі з денікінцями й більшовиками виявив мужність і відвагу, за що уряд УНР підвищив його до чину генерал-хорунжого, відзначив військовими нагородами. Алмазов — учасник першого походу української армії, яка робила спробу звільнити народ від більшовизму. Пізніше — табір для інтернованих воїнів УНР у Владовицях у Польщі. У 1926 році разом з дружиною переїжджає до Чехословаччини, де навчається в Українській академії на відділенні гідротехніки. З серпня 1930 року жив у Луцьку, працював техніком-будівельником в земельному управлінні, був головою комітету допомоги голодуючим на східній Україні. Помер у грудні 1936 року.

Будучи недавно в квартирі лучанина В'ячеслава Миколайовича Краснобаєва, який багато років працював перекладачем і референтом Консисторії у Луцьку, особистим секретарем митрополита УАПЦ Полікарпа, випадково дізнався, що він пам'ятає похорон генерала Алмазова.

— У 1936 році закінчував навчання у Луцькій чоловічій гімназії, — розповів В'ячеслав Миколайович.— Нас, студентів повели на похорон. Хоронили Алмазова з усіма генеральськими почестями. Труну везли на гарматному лафеті, яку супроводжував взвод польських вояків. Коли труну опускали в землю, над містом гримів салют. А пізніше на могилі поставили пам'ятник, зробили гарну металеву огорожу... Вже за роки Радянської влади могилу зруйнували, художня огорожа зникла.

До цього слід додати, що Волинь багата на героїчні сторінки минулого, коли відбувалося становлення українського війська. Так, перша військова частина, що ввійшла до історії збройних сил Української держави під першим порядковим номером, була сформована в першій половині 1918 року у Володимирі-Волинському. В грудні 1919 року в таборі військовополонених у Луцьку перебував військовий і політичний діяч, полковник армії Української Народної Республіки, головний організатор Українського військового об'єднання Євген Коновалець.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Волинська область.

Проекти

ПРО КОБЗАРЯ ГОВОРЯТЬ НА ВОЛИНІ

Жюрі конкурсу на кращий проект пам'ятника Т. Г. Шевченку у Луцьку подали шість робіт. То були доробки київських, львівських та волинських скульпторів. Після палких, часом суперечливих дебатів вирішили зупинитися на варіанті пам'ятника на Театральному майдані, де сьогодні стоїть пам'ятник Лесі Українці. Та чи доречно його зносити? Тому жюрі обмежилось визначенням кращого проекту — київських авторів Концевича і Стукала, залишивши обласній владі та міністерству культури самим приймати рішення щодо практичної реалізації задуму архітекторів.

Богдан КЕТА.

Луцьк.

Зверніть увагу

НЛО В МУЗЕЇ

В Житомирському музеї космонавтики імені С. Корольова відкрито відділення уфологічної асоціації країн СНД. Як повідомила його директор Ольга Копил, ті, хто зацікавився аномальними явищами і проблемами НЛО, зустрічатимуться в останню середу кожного місяця з цікавими людьми. Передбачаються, зокрема, бесіди із художниками космічної тематики, викладачами Київського університету, академіками, космонавтами.

Володимир ЛИЗ.

Житомир.

Освіта

ПРИРОДА ДОПОМАГАЄ МАЙСТРОВІ. А МАЙСТЕР — ДІТЯМ

Сучасним учителям не звикати до ролі винахідників-шукачів. Нещодавно педагоги Київської школи № 101 відкрили своїм учням творчість народних умільців В. Михалюка і М. Журомського. Власне, виставка їхніх робіт з дерева, яка експонувалася в школі, стала ілюстрацією до одного з уроків народознавства. «Дітям важко розповідати про звичайнісіньке дерево, яке з легкої руки майстра перетворюється на казкових героїв. Та й краще один раз побачити умільця-самоучку, ніж десятки разів прочитати про нього в книзі. До того ж сьогодні бракує посібників, ілюстрованого матеріалу до уроків народознавства», — сказав молодий учитель школи № 101 Олег Кириленко.

— Живого дерева ніколи не чіпаю, — розповідав учням Вадим Михалюк, демонструючи їм «техніку» роботи. — Творить сама природа.

Валентина ГАНИЧ.

На знімках: витвори В. Михалюка.

Фото Миколи ЛЕВЧЕНКА.

Кримінальна хроніка

ПОСТРІЛИ НА ВУЛИЦІ РАДІС

Міліціонерам здалося, що жінку збив автомобіль, який мчав попереду. Наздогнали, затримали водія і з'ясували, що та жінка була застрелена в салоні, а труп її просто вивалився з автомобіля. «Відкрийте багажник, — запропонував міліціонерам водій, — там ще один труп». Так і було.

Звісно, усі деталі виявить розслідування, але вже дещо відомо. Злочин здійснив Ігор Н., який наймав квартиру у старшого викладача Одеського технологічного інституту, почесного майстра спорту Григорія Верха, а віднедавна заговорив про купівлю квартири. 20 листопада близько 18 години запросив хазяїна квартири Григорія Йосиповича до свого автомобіля, буцімто їхати оформляти угоду. А на вулиці Радісній витяг пістолета і поцілив пасажирові у голову. Труп заховав у багажнику, а сам повернувся за дружиною Верха. Сказавши, що необхідна її присутність у нотаріуса, він повторив усе за знайомим сценарієм.

Після затримання Ігор Н. у скоєнні злочину зізнався, пояснивши свої дії тим, що набрид-
ло спереча
з приводу
Цей злоч
ці: і тому,
крайнім ц
Григорій В
з якою по
рінок спор
— волейб
він писав

Геор

Одеса.

ДИФТ

Знак біди —

В Одесі та д
області на диф
ло 184 чоловіки
46 дітей. Троє д
дітей померли.
рили на сполох:
в пресі, по те
на радіо, висту
ласного та місь
боротьбі з цієї
Києва, з Міністе
здоров'я Украї
направили спец
ду. До керівни
колективів, що

Є ідея!

Збере… інте…

З давніх-дав
род береже і
національні на
мо хоча б ар
блі Рима, худ
мітажу, колек
йоркського
зею, експози
ковського П
зею то

Україні ж,
бракує шаноб
до витворів
му, зокрема,
пам'яток
же на о
міків, підпр
них мужів вт
ні технології,
ремесла, пер
металобрухт
ки вітчизнян
ли колись «е
ними» в н
розвитку дер

Щоб запо
дбальству,
Закон про
науки і техн
рідний «інте
зей —
ний
який охопив
лузі народн
Окремі його
лад, авіації,
ия, обчислю
вої техніки,
тити в Києві,
ського ма
на Поділлі,
кового тран
лаві...

Цю благо
очолити Ак
ни за сприя
ністрів, То
пам'яток і
інших гром
них організ

Казимир
член То
ни пам'я
культур

пам'ятає генерала Алмазова

**...ього кладовища в центрі Луцька, де була мо...
...ижого Української Народної Республіки Олек...
...кошти братства вояків УПА Волинського краю
...й освячено пам'ятник. На мармуровій стелі
...бом і надпис: «Генерал армії УНР Олекса Ал...
...рр.». І квіти. Щодень свіжі.**

...людина, до
...заростає сте-
...лмазов ро-
...н. Військову
...після всту-
...го військово-
...чого з 1905
...вчався в ар-
...олі в Санкт-
...час першої
...ройшов шлях
...фіцера до по-
...ої армії. А
...ула проголо-
...ка держава,
...національної
...ндував пол-
...у боротьбі з
...ільшовиками
... 1 відвагу,
...Р підвищив
...енерал-хорун-
...військовими
...мазов — уча-
...походу укра-
...яка робила
...народ від
...зніше — та-
...ваних воїнів

УНР у Владовицях у Польщі. У 1926 році разом з дружиною переїжджає до Чехословаччини, де навчається в Українській академії на відділенні гідротехніки. З серпня 1930 року жив у Луцьку, працював техніком-будівельником в земельному управлінні, був головою комітету допомоги голодуючим на східній Україні. Помер у грудні 1936 року.

Будучи недавно в квартирі лучанина В'ячеслава Миколайовича Краснобаєва, який багато років працював перекладачем і референтом Консисторії у Луцьку, особистим секретарем митрополита УАПЦ Полікарпа, випадково дізнався, що він пам'ятає похорон генерала Алмазова.

— У 1936 році закінчував навчання у Луцькій чоловічій гімназії, — розповів В'ячеслав Миколайович.— Нас, студентів повели на похорон.

Хоронили Алмазова з усіма генеральськими почестями. Труну везли на гарматному лафеті, яку супроводжував взвод польських вояків. Коли труну опускали в землю, над містом гримів салют. А пізніше на могилі поставили пам'ятник, зробили гарну металеву огорожу... Вже за роки Радянської влади могилу зруйнували, художня огорожа зникла.

До цього слід додати, що Волинь багата на героїчні сторінки минулого, коли відбувалося становлення українського війська. Так, перша військова частина, що ввійшла до історії збройних сил Української держави під першим порядковим номером, була сформована в першій половині 1918 року у Володимирі-Волинському. В грудні 1919 року в таборі військовополонених у Луцьку перебував військовий і політичний діяч, полковник армії Української Народної Республіки, головний організатор Українського військового об'єднання Євген Коновалець.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Волинська область.

...БЗАРЯ ...А ВОЛИНІ

...на кращий
...ка Т. Г. Шев-
...подали шість
...оробки київ-
...та волинсь-
...Після пал-
...ечливих деба-
...упинитися на
...ка на Теат-
...ні, де сьогод-
...ик Лесі Укра-
...но його зно-
...обмежилось
...щого проекту
...орів Концеви-
...шивши облас-
...стерству куль-
...мати рішення
...реалізації за-
...в.

...дан КЕТА.

...агу

...МУЗЕЇ

...ькому музеї
...ені С. Коро-
...о відділення
...соціації країн
...ила його ди-
...пил, ті, хто за-
...мальними яви-
...ками НЛО, зу-
...в останню се-
...місяця з ціка-
...Передбачають-
...сіди із худож-
...ної тематики,
...івського уні-
...емiками, кос-
...

...димир ЛИЗ.

Освіта

ПРИРОДА ДОПОМАГАЄ МАЙСТРОВІ. А МАЙСТЕР — ДІТЯМ

Сучасним учителям не звикати до ролі винахідників-шукачів. Нещодавно педагоги Київської школи № 101 відкрили своїм учням творчість народних умільців В. Михалюка і М. Журомського. Власне, виставка їхніх робіт з дерева, яка експонувалася в школі, стала ілюстрацією до одного з уроків народознавства. «Дітям важко розповідати про звичайнісіньке дерево, яке з легкої руки майстра перетворюється на казкових героїв. Та й краще один раз побачити умільця-самоучку, ніж десятки разів прочитати про нього в книзі. До того ж сьогодні бракує посібників, ілюстрованого матеріалу до уроків народознавства», — сказав молодий учитель школи № 101 Олег Кириленко.

— Живого дерева ніколи не чіпаю, — розповідав учням Вадим Михалюк, демонструючи їм «техніку» роботи. — Творить сама природа.

Валентина ГАНИЧ.

На знімках: витвори В. Михалюка.

Фото Миколи ЛЕВЧЕНКА.

ДИФТЕРІЯ — ЛЮДИНА: ХТО КОГО?

Знак біди

В Одесі та деяких районах області на дифтерію захворіло 184 чоловіки, в тому числі 46 дітей. Троє дорослих і троє дітей померли. Медики вдарили на сполох: майже щодня в пресі, по телебаченню та на радіо, виступали члени обласного та міського штабів по боротьбі з цією хворобою. З Києва, з Міністерства охорони здоров'я України до Одеси направили спеціальну бригаду. До керівників трудових колективів, що ігнорували рішення надзвичайного штабу з приводу щеплень, вживалися адміністративні заходи. Та проблем вистачає: почалися перебої з постачанням в область протидифтерійної вакцини, її не вистачає у багатьох медичних закладах. Хто ж зупинить дифтерію?

Георгій ВОРОТНЮК.

На фото: понад тисячу щеплень провела медсестра медпункту Одеського держуніверситету М. РЕЙ.

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

Є ідея!

Збережімо інтелект

З давніх-давен кожен народ береже і примножує свої національні надбання. Згадаймо хоча б архітектурні ансамблі Рима, художні полотна Ермітажу, колекцію зброї нью-йоркського Метрополітен-музею, експозицію техніки московського Політехнічного музею то...

Україні ж, на мій погляд, бракує шанобливого ставлення до витворів людського розуму, зокрема, до збереження пам'яток ...ки і техн... Адже на оч... багатьох ...адеміків, підприємців, державних мужів втрачаються рідкісні технології, виробляються ремесла, перетворюються на металобрухт оригінальні зразки вітчизняної техніки, які були колись «етапними, поворотними» в науково-технічному розвитку держави.

Щоб запобігти такому недбальству, треба, ухваливши Закон про охорону пам'яток науки і техніки, створити своєрідний «інтелектуальний» музей — ...раїнський наці...льний ...зей науки і те...ки, який охопив би всі основні галузі народного господарства. Окремі його відділи, наприклад, авіації, електрозварювання, обчислювальної та військової техніки, доцільно розмістити в Києві, сільськогосподарського машинобудування — на Поділлі, морського та річкового транспорту — в Миколаєві...

Цю благородну справу має очолити Академія наук України за сприяння Кабінету міністрів, Товариства охорони пам'яток історії та культури, інших громадських та державних організацій.

Казимир БРАМСЬКИЙ,
член Товариства охорони пам'яток історії та культури.

«ДІДЖІТАЛ» ПРИЙШЛА НАЗАВЖДИ

Фірма «Діджітал» добре відома у всьому світі своїми комп'ютерами «VAX» і «PdP», мережами комп'ютерних систем, програмним забезпеченням. Півроку тому у Києві відкрито представництво «Діджітал» в Україні, яке очолив українець канадського походження Богдан Купич. З ним зустрівся наш кореспондент.

— Пане Богдане, півроку невеликий строк для налагодження співробітництва у великих масштабах. І все ж щось вдалося «Діджітал» вже зробити в Україні?

— Якщо «Діджітал» створює філію в якійсь країні, то ми плануємо залишатись в ній надовго. Підрозділи фірми швидко стають частиною економіки у будь-якій країні. Думаю, що й в Україні «Діджітал» зробить внесок у розвиток промисловості, телекомунікацій, банківської системи.

— До вас уже звертаються із пропозиціями!

— Щотижня до нашого офісу, що знаходиться у Будинку офіцерів у Києві, приїжджає багато спеціалістів з різних міст України. Незабаром ми підпишемо вигідний контракт із донецькою фірмою. Нашими можливостями зацікавились банки України, деякі міністерства. А ми вже давно співробітничаємо з виробником літаків Ан.

— Чи легко вам працюється в Україні!

— Наші обчислювальні системи дуже добрі для України. Фірма бачить чудові можливості для організації вже існуючих тут персональних комп'ютерів. Та й ваші фахівці знають наші системи. Зараз у представництві у Києві працює 10 українських спеціалістів. Сподіваюсь, що через два місяці у нас вже працюватимуть 20 фахівців, а до червня 1993 року — 30. Набираючи людей, ми посилаємо їх вчитися до Франції, Англії або Швейцарії. Звідти вони вже повертаються справжніми спеціалістами.

— Отже, ніяких проблем.

— О, на жаль, їх вистачає. Ми не звикли в жодній країні мати проблеми з офісом, з установкою телефонів. А тут... Якщо ми не матимемо комунікаційного зв'язку з фірмою, то це для нас все одно, що працювати без рук. Ми не можемо підключитися до світової комунікаційної сітки, з якою пов'язана «Діджітал». Добре, що нарешті Україна підключилася до міжнародного автоматичного телефонного зв'язку.

— Пане Богдане, ви приїхали з Канади разом із сім'єю!

— Хочу привезти дружину і трьох дітей сюди. Житло вже підшукав. У Торонто вони зранку ходили в англійську школу, а по обіді — в українську. У Києві вже знайшов українську школу, де навчатимуться діти.

— І довго житимете тут!

— Моя мета знайти в Україні людину, яка б перебрала на себе мої функції. До того ж мені треба визначити, що Україна робитиме краще за всіх у світі для корпорації «Діджітал». Знаю, що народ тут талановитий.

— Але одного представництва у Києві мало для того, щоб вивчити можливості усієї країни.

— Ми маємо плани найближчим часом відкрити філії у Харкові, Одесі, Львові, Донецьку, Дніпропетровську, а через два роки наші офіси будуть по всій Україні. Я дуже сподіваюсь на це, бо фірма «Діджітал» в Україну прийшла назавжди, як і в інші 89 країн світу.

— Спасибі за інтерв'ю, пане Богдане.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Реклама

Кримінальна хроніка

...ОСТРІЛИ НА ВУЛИЦІ РАДІСНІЙ

...здалося, що
...мобіль, який
... Наздогнали,
...і з'ясували,
...ула застрелена
...її просто ви-
...мобіля. «Від-
...к, — запропо-
...рам водій, —
...руп». Так і бу-
...
...еталі виявить

розслідування, але вже дещо відомо. Злочин здійснив Ігор Н., який наймав квартиру у старшого викладача Одеського технологічного інституту, почесного майстра спорту Григорія Верха, а віднедавна заговорив про купівлю квартири. 20 листопада близько 18 години запросив хазяїна квартири Григорія Йосиповича до свого автомобіля, буцімто їхати оформляти угоду. А на вулиці Радісній витяг пістолета і поцілив пасажирові у голову. Труп заховав у багажнику, а сам повернувся за дружиною Верха. Сказавши, що необхідна її присутність у нотаріуса, він повторив усе за знайомим сценарієм.

Після затримання Ігор Н. у скоєнні злочину зізнався, пояснивши свої дії тим, що набридло сперечатися з господарями з приводу ціни за квартиру.

Цей злочин у Одесі на язиці: і тому, що він відзначався крайнім цинізмом, і тому, що Григорій Верх — це людина, з якою пов'язана одна із сторінок спортивного життя міста — волейбола, яку, до речі, він писав сам: як репортер.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Коротко

ЧИ БУДЕ В... РЕФЕРЕНД...

**Центральна в...
по виборах нар...
тів і проведе...
кримського реф...
мовила в реєстр...
ній групі, яку...
співголова коор...
ди Всекримсько...
борців за Респу...
кола Тюряєв. Я...
лова комісії В...
підставою для...
порушення вим...
ва Республіки...
рендум і Конст...
валося ж винес...
дум сім питан...
такі: «Чи вваж...
обхідне скасува...
публіки Крим «...
змін та доповне...
ції Республіки...
ву Верховної Р...
мораторій на...
про незалежніс...
Крим?» З мето...
вір'я кримчан...
го органу коміс...
сити ВР Криму...
боту над прое...
про вибори ВР...
дента Республі...
громадські ор...
свідчить про те...
сесія ВР Криму...
неться 16 або...
надзвичайно на...**

Олен...

АЕС ГІМНА... НЕ ЗАВАД...

**У місті Вара...
ваному Кузнец...
то Архистрати...
крили першу...
українському н...
ладу присвоїли...
Грушевського....
тів і їхніх на...
тав архієписко...
Острізький Ро...
Національного...
патріотичну п...
АЕС гімназії ...**

Сергій...
Рівне.

ПЕРЕДНО... НОВОСІЛ...

**Напередодні...
служба Мар'їн...
одержала нов...
приміщення,...
призначалося д...
партії України....
моги жителів...
топоверхову бу...
міста передано...
та їхнім паціє...
карська амбула...
можливість наб...
лікліники на...
хворих.**

Ю...
Донецька об...

ПІДШИПН... МАШИН Н...

**Луцький під...
вод освоїв ви...
підшипників...
«Волинянка» т...
2110, які раніш...
води Росії. В...
ці підшипникі...
понад півмільй...
ки ж автомобіл...**

Волинська об...

СТАВ ОРК... МУНІЦИП...

**У Чернівецьк...
імені Ольги К...
бувся перший...
пального симф...
стру, серед...
міськвиконком...
про музичний...
них заходів, я...
ганізовувати...
офіційних зуст...
вання почесни...
та.**

В...
Чернівці.

ОЖИВ ПА...

**У селі Івань...
го району зно...
спиртовий зав...
ри роки знад...
ному патріарх...
мисловості обл...
годити виробн...
антиалкогольн...
чова —Лигачо...
новлене підпр...
переробної гал...
випускатиме 2...
спирту на добу...**

Черкаська об...

…ЕРІЯ — ЛЮДИНА: ХТО КОГО?

…ких районах …ію захворі… том числі …рослих і троє …едики вда… …айже щодня …аченню та … члени об… …штабів по …вороботою. З …тва охорони …до Одеси …ну брига… …трудових …орували рі…

шення надзвичайного штабу з приводу щеплень, вживалися адміністративні заходи. Та проблем вистачає: почалися перебої з постачанням в область протидифтерійної вакцини, її не вистачає у багатьох медичних закладах. Хто ж зупинить дифтерію?

Георгій ВОРОТНЮК.

На фото: понад тисячу щеплень провела медсестра медпункту Одеського держуніверситету М. РЕЙ.

Фото Олега ВЛАДИМИРСЬКОГО.

…кімо …ект

…кожен на… …множує свої …ння. Згадай… …турні ансам… …полотна Ер… …зброї нью… …ополітен-му… …техніки мос… …хнічного му…

…мій погляд, …го ставлення …ького розу… …збереження …техн' Ад… …ально аде… …ів, держав… …ються рідкіс… …рюджуються …ються на …нальні зраз… …ніки, які бу… …ки, поворот… …о-технічному

… такому не… … ухваливши …ну пам'яток …творити своє… …альний» му… …ких нації … …ки і те…ки …ї основні га… …господарства. …іли, наприк… …трозварюван… …ії та військо… …ові розміс… …ського господар… …удування — …ького та річ… … — в Мико…

… справу має … наук Украї… …Кабінету мі… …ства охорони … та культури, …х та держав…

…МСЬКИЙ, …тва охоро… …історії та

…ЙЙ

… господарями …за квартиру. …десі на язи… …ин відзначався … і, тому, що … це людина, … одна із сто… … життя міста …яку, до речі, …к репортер. …РОТНЮК.

«ДІДЖІТАЛ» ПРИЙШЛА НАЗАВЖДИ

Фірма «Діджітал» добре відома у всьому світі своїми комп'ютерами «VAX» і «PdP», мережами комп'ютерних систем, програмним забезпеченням. Півроку тому у Києві відкрито представництво «Діджітал» в Україні, яке очолив українець канадського походження Богдан Купич. З ним зустрівся наш кореспондент.

— Пане Богдане, півроку невеликий строк для налагодження співробітництва у великих масштабах. І все ж щось вдалося «Діджітал» вже зробити в Україні?

— Якщо «Діджітал» створює філію в якійсь країні, то ми плануємо залишатись в ній надовго. Підрозділи фірми швидко стають частиною економіки у будь-якій країні. Думаю, що й в Україні «Діджітал» зробить внесок у розвиток промисловості, телекомунікацій, банківської системи.

— До вас уже звертаються із пропозиціями?

— Щотижня до нашого офісу, що знаходиться у Будинку офіцерів у Києві, приїжджає багато спеціалістів з різних міст України. Незабаром ми підпишемо вигідний контракт із донецькою фірмою. Нашими можливостями зацікавились банки України, деякі міністерства. А ми вже давно співробітничаємо з виробником літаків Ан.

— Чи легко вам працюється в Україні?

— Наші обчислювальні системи дуже добрі для України. Фірма бачить чудові можливості для організації вже існуючих тут персональних комп'ютерів. Та й ваші фахівці знають наші системи. Зараз у представництві у Києві працює 10 українських спеціалістів. Сподіваюсь, що через два місяці у нас вже працюватимуть 20 фахівців, а до червня 1993 року — 30. Набираючи людей, ми посилаємо їх вчитися до Франції, Англії або Швейцарії. Звідти вони вже повертаються справжніми спеціалістами.

— Отже, ніяких проблем.

— О, на жаль, їх вистачає. Ми не звикли в жодній країні мати проблеми з офісом, з установкою телефонів. А тут… Якщо ми не матимемо комунікаційного зв'язку з фірмою, то це для нас все одно, що працювати без рук. Ми не можемо підключитися до світової комунікаційної сітки, з якою пов'язана «Діджітал». Добре, що нарешті Україна підключилася до міжнародного автоматичного телефонного зв'язку.

— Пане Богдане, ви приїхали з Канади разом із сім'єю?

— Хочу привезти дружину і трьох дітей сюди. Житло вже підшукав. У Торонто вони зранку ходили в англійську школу, а по обіді — в українську. У Києві вже знайшов українську школу, де навчатимуться діти.

— І довго житимете тут?

— Моя мета знайти в Україні людину, яка б перебрала на себе мої функції. До того ж мені треба визначити, що Україна робитиме краще за всіх у світі для корпорації «Діджітал». Знаю, що народ тут талановитий.

— Але одного представництва у Києві мало для того, щоб вивчити можливості усієї країни.

— Ми маємо плани найближчим часом відкрити філії у Харкові, Одесі, Львові, Донецьку, Дніпропетровську, а через два роки наші офіси будуть по всій Україні. Я дуже сподіваюсь на це, бо фірма «Діджітал» в Україну прийшла назавжди, як і в інші 89 країн світу.

— Спасибі за інтерв'ю, пане Богдане.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Коротко

ЧИ БУДЕ В КРИМУ РЕФЕРЕНДУМ?

Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів і проведенню загальнокримського референдуму відмовила в реєстрації ініціативній групі, яку представляв співголова координаційної ради Всекримського руху виборців за Республіку Крим Микола Тюряєв. Як повідомив голова комісії Віктор Алсуф'єв, підставою для відмови стали порушення вимог законодавства Республіки Крим про референдум і Конституції. Пропонувалося ж винести на референдум сім питань, серед яких і такі: «Чи вважаєте ви за необхідне скасувати Закон Республіки Крим «Про внесення змін та доповнень до Конституції Республіки Крим», постанову Верховної Ради Криму про мораторій на референдум про незалежність Республіки Крим?» З метою зміцнити довір'я кримчан до законодавчого органу комісія ухвалила просити ВР Криму прискорити роботу над проектами законів про вибори ВР Криму, президента Республіки Крим і про громадські організації. Усе свідчить про те, що наступна сесія ВР Криму, яка розпочнеться 16 або 17 грудня, буде надзвичайно напруженою.

Олександр ПІЛАТ.

АЕС ГІМНАЗІЇ НЕ ЗАВАДА

У місті Вараші, чомусь названому Кузнецовськом на славу Архистратига Михаїла, відкрили першу гімназію. Цьому українському навчальному закладу присвоїли ім'я Михайла Грушевського. Юних гімназистів і їхніх наставників привітав архієпископ Рівненський і Острізький Роман Піти, на тлі Національного прапора склали патріотичну присягу. Місцева АЕС гімназії — не завада.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

ПЕРЕДНОВОРІЧНЕ НОВОСІЛЛЯ

Напередодні зими медична служба Мар'їнського району одержала нове благоустроєне приміщення, яке свого часу призначалося для райкому компартії України. На численні вимоги жителів райцентру багатоповерхову будову в центрі міста передано медпрацівникам та їхнім пацієнтам. Відтак, лікарська амбулаторія одержала можливість набути статусу поліклініки на 285 відвідувань хворих.

Юрій ДОЦЕНКО.
Донецька область.

ПІДШИПНИКИ Є. МАШИН НЕМАЄ

Луцький підшипниковий завод освоїв виробництво нових підшипників для автомобілів «Волинянка» та «Жигулі» ВАЗ-2110, які раніше вироблялися заводи Росії. В наступному році підшипників буде випущено понад півмільйона. Ще б стільки ж автомобілів!

Богдан БЕРЕК.
Волинська область.

СТАВ ОРКЕСТР МУНІЦИПАЛЬНИМ

У Чернівецькому драмтеатрі імені Ольги Кобилянської відбувся перший виступ муніципального симфонічного оркестру, серед меценатів якого міськвиконком. Оркестр подбає про музичний фон протокольних заходів, які має намір організовувати мерія з нагоди офіційних зустрічей та вшанування почесних громадян міста.

Василь БАБУХ.
Чернівці.

ОЖИВ ПАТРІАРХ

У селі Іваньках Маньківського району знову запрацював спиртовий завод. Майже чотири роки знадобилося 150-річному патріархові харчової промисловості області, щоб налагодити виробництво, розвалене антиалкогольним указом Горбачова — Лигачова. Це третє відновлене підприємство спиртопереробної галузі у області, яке випускатиме 2 тисячі гекалітрів спирту на добу.

Лідія ТИТАР.
Черкаська область.

Спорт

ЗАГНАНІ В КУТ…

Хокей

Кубок МХЛ. Конференція «Захід». СКА (Санкт-Петербург) — «Спартак» (Москва) — 5:3 (2:1, 0:2, 3:0), ЦСКА (Москва) — «Металург» (Череповець) — 3:4 (0:2, 2:0, 1:1, 0:1), «Ригас Старс» (Рига) — «Кристал» (Саратов) — 6:0 (4:0, 1:0, 1:0).

«Сокіл-Ескулап» (Київ) — «Торпедо» (Ярославль). 5:1 (1:0, 1:0, 3:1). Шайби закинули: Буценко, Підгурський, Литвиненко, Бущан, Кулабухов — у господарів; Агеєв — у гостей.

	І	В	Н	П	Ш	О
Динамо (Москва)	26	16	5	5	89—54	37
Крила Рад (Москва)	26	16	4	6	75—49	36
Сокіл-Ескулап (Київ)	27	15	3	9	102—78	33
Ригас-Старс (Рига)	27	15	3	9	99—77	33
СКА (С.-Петербург)	27	14	3	10	73—71	31
Спартак (Москва)	27	13	4	10	79—79	30
Металург (Череповець)	27	12	2	13	75—83	26
Хімік (Воскресенськ)	26	11	4	11	73—87	26
Торпедо (Ярославль)	27	11	3	13	71—73	25
Динамо (Мінськ)	26	5	7	14	56—74	17
Кристал (Саратов)	27	5	4	18	56—105	14
ЦСКА (Москва)	27	3	6	18	55—87	12

Прихильникам київського клубу, зрозуміло, дуже приємно дивитись на турнірну таблицю. «Сокіл-Ескулап» посідає авторитетну позицію. І вже практично забезпечив собі місце у вісімці найсильніших, яка на третьому етапі турніру за системою «плей-оф» поборється за головний приз.

Подобається болільникам також гра земляків. От і в матчі з ярославцями господарі поступово, нарощуючи темп, добилися відчутної переваги. Причому, боролися вони до останньої секунди, вже солідно ведучи в рахунку. До речі, п'яту шайбу Вадим Кулабухов холоднокровно, майже з центру майданчика, спрямував у порожні ворота «Торпедо»: гості, втративши всі надії на порятунок, вирішили прорепетирувати ситуацію, коли міняють воротаря на шостого польового гравця.

Але сьогоднішня радість від зримих успіхів «Сокола-Ескулапа» затьмарюється невтішними прогнозами відносно подальших виступів команди. Річ ось у чому. На поєдинок з ярославцями киян вивів новий капітан Костянтин Буценко. А де ж симпатичний велетень Анатолій Найда, який обіймав цю почесну посаду в колективі? Виявляється, Анатолій перебуває в Англії на «оглядинах», збирається підписати контракт з одним із тамтешніх клубів. Що ж, він цілком заслужив на подібне. До того ж Найді вже 27 років. Але біда в тому, що група значно молодших хокеїстів теж збирається незабаром «рубонути» вікно в Європу. Зрозуміло, що кадрові втрати не вплинуть позитивно на виступи «Сокола-Ескулапа».

Дехто може зауважити, що в цьому нема нічого страшного, бо СДЮШОР «Сокіл» готує гарне поповнення. А незамінних людей не існує… Отут не погоджусь, бо хокейний заклад, про який ведеться мова, фактично припинив існування. Немає грошей на оренду льодового палацу, на інвентар. Є тільки трохи коштів на злиденну допомогу тренерам — інакше їхню зарплату не назвеш.

Отже, український хокей загнаний в кут, виходу з якого не видно. Перестала існувати популярна команда «Динамо» (Харків). Подібне, як бачимо, може статися й з «Соколом-Ескулапом», який називають красою і гордістю нашого національного хокею, якщо державні структури серйозно не втрутяться в справу і не кинуть рятівний круг. Бо інакше хокей на Україні просто вимре.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

«БУДІВЕЛЬНИК» ЗАСМУТИВ ЗНОВУ

Баскетбол

Баскетболісти київського «Будівельника» програли черговий матч півфінального групового турніру на Кубок Європи ізраїльській команді «Хапоель» (Галіль-Еліон) на її майданчику — 82:100 (44:59).

А от колишній гравець київського клубу, олімпійський чемпіон Сеула Олександр Волков, який пройшов відмінну школу в Національній баскетбольній лізі США, чудово грає й в італійському клубі «Панасонік» (Реджіо-Калабрі). Виступаючи в Мілані проти місцевого «Філіпса», калабрійці взяли гору — 95:90. І найрезультативнішим у складі переможців був український спортсмен — 14 очок. У «Панасоніка» 8 перемог і три поразки. Такий же показник у клубів «Бенетон» (Тревізо) і «Клеара» (Канту). А лідирує в чемпіонаті Італії «Кнорр» з Болоньї — 9 перемог, 2 поразки.

«Будівельник» черговий матч євротурніру проведе вдома: 8 грудня в Палаці спорту він прийматиме французький клуб «Шолле».

НОВИНИ ФУТБОЛУ

Усе активніше виходять на міжнародну арену національні збірні молодих держав, які раніше входили до складу СРСР. От і команда Узбекистану в столиці Малайзії Куала-Лумпурі зіграла внічию — 1:1 — з національною збірною цієї країни. Рахунок на 20-й хвилині відкрив нападаючий гостей Олег Синєлобов, гол у відповідь провів Абідін Хассан (51).

Тим часом тривають відбіркові турніри до чемпіонату світу — 94, фінал якого пройде в США. У шостій європейській групі пройшла чергова зустріч. У Тель-Авіві збірна Ізраїлю поступилася футболістам Болгарії — 0:2 (0:0). Голи забили: Сіранов (56) і Пенєв (83).

	І	В	Н	П	М	О
Болгарія	4	3	0	1	7—2	6
Швеція	3	3	0	0	6—1	6
Франція	3	2	0	1	4—3	4
Австрія	2	1	0	1	5—4	2
Фінляндія	3	0	0	3	1—6	0
Ізраїль	3	0	0	3	3—10	0

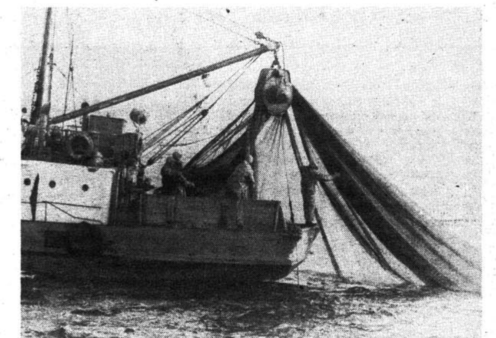
А тепер перенесемося до Німеччини. Торстен Гютшо, нападаючий дрезденського «Динамо», який кілька місяців тому зізнався у своїх зв'язках із службою безпеки колишньої НДР, вирішив залишити бундеслігу. Як повідомив тренер дрезденської команди, Гютшо підписав контракт з турецьким «Галатасараєм». Цей клуб нині тренує Карл-Хайнц Фельдкамп, що свого часу працював з «Кайзерслаутерном».

Сума, яку отримає за трансфер «Динамо», — 320 тисяч доларів. Вона зросте, втім, якщо Гютшо допоможе «Галатасараю» вийти в наступне коло Кубка УЕФА.

Петро ОБОЛОНЧУК.

І ТЮЛЬЦІ ПОТРІБНІ ЗАКОНИ

Цьогорічний «рибний» прогноз такий: 12 тисяч тонн. Багато це чи мало! Це — мізер. Посудіть самі: 1989 року в Україні виловлено риби понад 132 тисячі тонн, 1990-го — близько 122 тисячі, торік — 91087. Якщо прогноз і помилиться на краще, то не набагато. Тут коли б не вийшло навпаки...

Так, рибні запаси в наших водоймах зменшуються. І це, на жаль, закономірно. В моря, річки, озера скидаються стільки небезпечних виробничих і побутових відходів, що витримати живому організмові їхній вплив просто неможливо. Але і тим, що маємо, ми часто розпоряджаємося неефективно, нераціонально, а іноді й по-варварськи.

Аналіз економічного становища державних, колективних і приватних риболовецьких господарств свідчить, що тенденція до їх занепаду зумовлена відсутністю належних організаційно-економічних умов і правових засобів захисту їхньої діяльності. Тож назріла нагальна потреба у розробці й прийнятті спеціального Закону «Про рибальство». Саме він мав би забезпечити правове регулювання не лише рибогосподарських, а й пов'язаних з ним земельних і рибоохоронних відносин, раціональне використання та охорону водоймищ, морських риболовецьких зон, створення умов для рівноправного розвитку в них різних форм власності й господарювання, рекреаційного рибальства; відтворення рибних запасів і якісних параметрів для їх існування; охорони прав та інтересів державних, колективних і фермерських риболовецьких господарств. У законі доцільно закріпити основні принципи діяльності аквакультурних підприємств, норми, які б визначали права власника та уповноважених ним органів щодо господарського вико-

До уваги уряду

ристання майна, об'єктів природи, питання планування, фінансування і кредитування, реалізації продукції та розподілу державних прибутків.

Цей закон має будуватися на загальних засадах правового регулювання економічних відносин в Україні, зокрема на підтримці приватизації державних підприємств у сфері риболовецької діяльності, створенні приватних та інших недержавних форм господарювання — фермерських і колективних підприємств, товариств з обмеженою відповідальністю, акціонерних товариств. Риболовецьким господарствам слід надати право вести промисел як у внутрішніх водоймах, так і в зоні морського рибальства. Цього можна досягти шляхом передачі в колективну чи приватну власність земельних ділянок, які не входять до прибережної зони, а також у постійне або тимчасове користування, в тому числі і в оренду.

В умовах переходу до ринкових відносин потрібно значно розширити права окремих громадян, колективних і державних підприємств. Їм не лише треба надати право приватної (колективної) власності на майно, а й право повновладного господаря щодо об'єктів діяльності. В тому числі права: власності на вироблену продукцію, прибутки; створення на внутрішніх водоймах комплексних чи спеціалізованих господарств (штучні нерестилища, риборозплідники тощо); самостійно або на договірних засадах установлювати ціни на продукцію, здійснювати зовнішньоекономічну діяльність, експортно-імпортні поставки, залучати іноземних інвесторів.

Один із розділів закону повинен бути присвячений взаємовідносинам риболовецьких підприємств, незалежно від форм власності, з державою. В його основі має лежати принцип, що держава та її органи не втручаються в діяльність підприємств, за винятком тих випадків, коли справа належить до їхньої компетенції. Держава повинна гарантувати додержання прав і законних інтересів підприємств, сприяти розвитку ринкових відносин у галузі рибного господарства, регулювати їх за допомогою економічних методів, податкової політики, а також стимулювати розвиток риболовецьких підприємств, надавати їм пільги при оподаткуванні, кредитуванні, інвестиціях.

Важливим був би розділ щодо контролю за використанням водойм і рибних запасів. У ньому належало б розмежувати контрольні функції державних органів рибоохорони і риболовецьких господарств, передбачивши, що контроль за діяльністю, відтворенням і використанням рибних запасів та готової продукції здійснюватимуть контролюючі органи господарств. Їм також треба надати право боротьби з браконьєрством, незаконним виловом, оскільки рибні запаси в закріплених за підприємствами водоймах — їхня власність.

Основним завданням органів рибінспекції, Рад народних депутатів, місцевої держадміністрації має стати контроль за дотриманням риболовецькими підприємствами і окремими громадянами екологічних правил, водного, земельного і природоохоронного законодавств. Варто зробити так, щоб органи рибоохорони боролися з браконьєрством і незаконним виловом риби на госпрозрахункових засадах, тобто за договорами. Такий підхід до організації контролю сприяв би утвердженню господарської самостійності риболовецьких підприємств.

Юридичні особи повинні нести відповідальність за самовільний захват чи самовільне використання рибогосподарських водойм, забруднення їх хімічними та радіоактивними речовинами, виробничими відходами й стічними водами, за невиконання вимог природоохоронного режиму.

Важливим має бути розділ про міжнародні договори і угоди...

Звичайно, викласти в одній газетній публікації всі положення проекту закону про рибальство неможливо. Але те, що він потрібний, немає жодного сумніву. Такий закон не лише дасть правову основу для більш ефективної діяльності риболовецьких господарств, а й захистить підводне багатство наших водойм від подальшого згубного впливу.

Віктор СЛЄСАРЕНКО, народний депутат України;

Валерій БОРИСЕНКО, голова риболовецького колгоспу «Ударники моря» Приморського району Запорізької області;

Віталій СЕМЧИК, головний науковий співробітник Інституту держави та права імені В. Корецького АН України, доктор юридичних наук.

РИЗИКУЄ ТІЛЬКИ ІНВЕСТОР

РОЗМОВА З АВСТРІЙСЬКИМ ДИРЕКТОРОМ ПРО ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

За розвитком подій, що розгорнулися навкруг кварталу в центрі столиці поблизу Бессарабського ринку (у «Голосі України» вміщувалися публікації на цю тему) з цікавістю стежать київські обивателі і з тривогою — спеціалісти: бути чи не бути тут міжнародному офісно-готельному центру? Австрійський інвестор — фірма «Макулан» волею долі, випадку, чи наявних обставин опинилася в «цікавій» ситуації: вкладаючи в проект 300 мільйонів доларів та ще 12 мільйонів у реконструкцію будинку для іноземних підприємців і дипломатів, повинна пояснювати, що робить це без... злого наміру.

Та й це не допомогло. Бо сесія Київради порушила питання про скасування розпорядження глави держадміністрації Івана Салія про відведення під це будівництво земельної ділянки, а Національний банк України ніяк не вирішить питання про надання дозволу на відкриття в Австрії довгострокового безвідзивного валютного рахунку. Без цього, крім усього іншого, інвестор, по-перше, взагалі не може розпочати будівництво, а по-друге, позбавляється гарантії, що він поверне вкладені в проект кошти.

Цікаво, що «Макулан» — перший і єдиний зарубіжний інвестор, який вкладає в українське будівництво значний капітал.

А як він почувається у ситуації, що склалася? Розуміючи, що то — ятрити рани, все ж зважився попросити про інтерв'ю генерального директора спільного українсько-австрійського підприємства «Міжнародний офісно-готельний центр» Сеппа ЦВІКЕРА.

— Пане Цвікер, як ви сприймаєте подібний розвиток подій?

— Не можу сказати, що нормально, але й без особливого здивування. Робота в іншій країні завжди поєднується з певними труднощами. Ми гості й маємо пристосовуватися до них. У Києві, хай там є, як є, нам, вважаю, пощастило, бо тут знайшли ділових партнерів і досягли у цьому співробітництві багато.

— Багато?

— Так. Поясню. Як правило, пророблення проекту до початку будівельних робіт займає щонайменше рік. Ми справилися за кілька місяців і розпочали роботи — завдяки українським партнерам, які виявилися висококласними спеціалістами. А до несприйняття іноземців, так би мовити широким загалом, ставлюся спокійно. В Австрії така ж проблема. Щоправда, у нас ці почуття виявляються не до фірм, а до приватних осіб.

Проте мені не зовсім зрозуміле несприйняття саме цього проекту, бо він має ряд переваг. Наскільки я розумію, то проблема, зокрема, виникла навколо відведення земельної ділянки в довгострокове користування. Але ж її бере не іноземний інвестор, а українська фірма — спільне підприємство, у якому є пай австрійського учасника. То хіба це зачіпає інтереси міста?

— Якими ви бачите проблеми, що з ними доводиться зустрічатися в Україні?

— Знаєте, недавно по швейцарському телебаченню я переглядав надзвичайно позитивну серію репортажів з України. Звичайно, говорилося і про проблеми. Зокрема, про те, що літаки, які прибувають до Києва, вщерть заповнені бізнесменами, у яких в основному одна мета — збути тут свої товари. Тільки незначна частка готова робити сюди інвестиції і лише незначні. І один з комерсантів в репортажі дійшов висновку: для крупних інвесторів ще не настав час в Україні. Вона лише намагається створити привабливі умови для західного інвестування. Я поділяю цю точку зору.

Скажу відверто: «Макулану» пощастило, що в Києві він зустрів надійних партнерів, підтримку колишнього виконкому Київради, а зараз і державної адміністрації, якій доводиться просто таки боротися за реалізацію цього проекту. Спасибі їм, бо без такої допомоги, мабуть, нічого б не вийшло. Але нам нелегко, адже доводиться керуватися не тільки законами, як це робилося в усіх країнах, де ми будували, а в основному довірою, усними запевненнями і обіцянками партнерів і службових осіб. Такі стосунки між людьми — чудово, але краще було б одержати суворі, чіткі і конкретні закони.

— До речі, про закони. Ви вважаєте, що українські закони не заохочують західних інвесторів?

— Я так не сказав. Звичайно, кожен інвестор хоче, щоб закони були ще сприятливіші. Але найбільша проблема — це порожнеча в законодавстві, те, що закони не прийняті пакетами. Скажімо, хороший закон про захист іноземних інвестицій, але не прийнято закони про валютне регулювання, про іноземні кредити. Тому, вважаю, постала і проблема з «Макуланом». Незважаючи на те, що весь фінансовий, економічний ризик не бере на себе ані адміністрація, ані Київ, ані Україна в цілому, а лише наша фірма, Національний банк не дає нам дозволу на відкриття довгострокового безвідзивного рахунку. А між тим такий дозвіл — міжнародно прийняті умови, гарантія того, що інвестор поверне вкладений капітал.

— А в чому ж вигода для України від цього проекту?

— Кожне будівництво — це робочі місця, що за безробіття, яке не обмине й Україну, суттєво. Праця людей оплачуватиметься коштами, що надходитимуть з-за кордону. Робітники сплачуватимуть податки і купуватимуть товари. Чим більше інвестицій, тим більший приплив коштів в Україну.

Наведу такий приклад: коли американська фірма «Дженерал моторз» запропонувала Відню побудувати тут свій завод, то австрійська столиця подарувала під нього ділянку землі, взявши на себе ще й третину інвестиційних витрат. Бо вигідно: на заводі працює дві тисячі австрійських робітників, що виготовляють продукцію, 90 відсотків якої експортується. А це дозволяє поліпшити баланс Австрії в цілому.

— Але кажуть, що ви завезете до Києва австрійських робітників...

— Тільки на реконструкцію будинку для дипломатів. Цьому є причини. По-перше, держадміністрація Києва поставила надто жорсткі умови: здати перші квартири в оренду вже в лютому наступного року, а влітку і весь будинок, причому щоб вони відповідали найновішим досягненням техніки і технології. Але ж і підготовка робітників, які тут працюватимуть, має бути відповідна! Тому на цьому об'єкті працюватимуть австрійські й інші іноземні висококваліфіковані робітники. Одночасно вони навчатимуть своїх київських колег, з тим, щоб великий проект — офісний центр здійснювали вже вони.

— Ці перипетії не відбили у вас бажання співробітничати з Україною?

— Ні. Ми маємо й інший досвід — спорудження містечка для військових у Кривому Розі. Тож з Україною нас зв'язує щось більше, ніж тільки ділові відносини. Думаю, що всі проблеми з часом урегулюються і ми ще зробимо тут багато корисного. Але візитною карткою фірми буде все ж міжнародний офісно-готельний центр, побачивши який інші країни забажають мати такий же. Він повинен стати центром Києва, одного з найкрасивіших міст, які я будь-коли бачив.

Інтерв'ю взяла Валентина ПИСАНСЬКА.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ У СПРАВАХ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ УКРАЇНИ

Розпорядження Президента України

Про Положення про Державний комітет у справах охорони державного кордону України

Затвердити Положення про Державний комітет у справах охорони державного кордону України (додається).

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
1 грудня 1992 року.

1. Державний комітет у справах охорони державного кордону України (Держкомкордон України) є центральним органом державної виконавчої влади, керівник якого відповідно до Конституції України входить до складу Кабінету Міністрів України.

Комітет реалізує державну політику з прикордонних питань, бере участь у розробці й реалізації загальних принципів правового оформлення і охорони державного кордону України та її виключної (морської) економічної зони, вдосконаленні системи заходів щодо забезпечення їх недоторканності, здійснює функції центрального органу управління Прикордонними військами України.

2. Держкомкордон України у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, а також цим Положенням. У межах своїх повноважень Комітет організовує виконання актів законодавства України і здійснює контроль за їх реалізацією.

Комітет узагальнює практику застосування актів законодавства з питань, що входять до його компетенції, розробляє пропозиції щодо його вдосконалення і вносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України.

3. Основними завданнями Держкомкордону України є:

забезпечення недоторканності державного кордону України на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах і охорони виключної (морської) економічної зони України;

розробка разом з відповідними центральними органами державної виконавчої влади пропозицій щодо правового оформлення кордонів України з суміжними державами та реалізації міжнародних договорів з питань режиму державного кордону;

забезпечення участі України в міжнародному співробітництві з прикордонних питань і виконання відповідних зобов'язань, що випливають з міжнародних договорів України;

здійснення контролю за виконанням актів законодавства України щодо державного кордону і діяльності Прикордонних військ України;

управління Прикордонними військами України.

4. Держкомкордон України відповідно до покладених на нього завдань:

1) розробляє правовий, економічний та військово-спеціальний механізм охорони державного кордону України та її виключної (морської) економічної зони, визначає види службово-бойової діяльності Прикордонних військ України;

2) здійснює управління всіма видами діяльності Прикордонних військ України, забезпечує їх бойову і мобілізаційну готовність, визначає склад прикордонно-представницького апарату і керує його діяльністю;

3) бере участь у міжнародному співробітництві з прикордонних питань, розробляє разом з відповідними центральними органами державної виконавчої влади, органами Республіки Крим і місцевими державними адміністраціями пропозиції, пов'язані з реалізацією зобов'язань, що випливають з міжнародних договорів України щодо режиму державного кордону;

4) разом з відповідними органами державної виконавчої влади розробляє і вносить до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо вдосконалення діяльності пунктів пропуску через державний кордон України;

5) забезпечує додержання прикордонного режиму в прикордонній смузі;

6) організовує у пунктах пропуску через державний кордон оформлення іноземним громадянам віз для тимчасового перебування в Україні;

7) сприяє громадянам, органам державної виконавчої влади, підприємствам, установам і організаціям, об'єднанням громадян у розширенні торговельно-економічних відносин та інших міжнародних зв'язків;

8) здійснює інформаційне забезпечення діяльності Прикордонних військ України, подає статистичні відомості Верховній Раді України, Президентові України, Кабінету Міністрів України, державним органам, а також систематично знайомить засоби масової інформації зі станом охорони державного кордону України;

9) організовує поставку й ефективне застосування всіх видів техніки і зброї, створює умови для їх базування, розміщення, утримання, ремонту;

10) розробляє вимоги до техніки й озброєння Прикордонних військ України, планує, організовує та бере участь у проведенні науково-дослідних, дослідно-конструкторських, будівельних і виробничих робіт у сфері своєї діяльності, здійснює контроль за якістю розробок і забезпечує проведення державних випробувань нової та модернізованої техніки і зброї, необхідних для охорони державного кордону України та її виключної (морської) економічної зони;

11) проводить роботу з підготовки і перепідготовки особового складу, комплектування Прикордонних військ України кадрами;

оформляє матеріали про атестування офіцерів, прапорщиків, мічманів та військовослужбовців надстрокової служби, нагородження особового складу та робітників і службовців Прикордоних військ України, присвоєння військових звань, звільнення в запас і відставку офіцерів, прапорщиків, мічманів, військовослужбовців надстрокової служби;

12) здійснює власними силами та із залученням підрядних організацій будівництво житла і службових приміщень;

13) забезпечує життєдіяльність Прикордоних військ України, правовий і соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей, використовує наявну матеріальну базу для надання їм соціально-побутових послуг;

14) вживає заходів до розвитку ділових зв'язків з командуванням прикордонних військ країн, з якими укладено відповідні договори та угоди;

15) веде редакційно-видавничу діяльність.

5. Держкомкордон України при виконанні покладених на нього функцій взаємодіє з іншими центральними органами державної виконавчої влади, органами Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого і регіонального самоврядування, підприємствами, установами й організаціями, а також з відповідними органами інших держав

6. Держкомкордон України має права, передбачені для Прикордонних військ України законами України «Про Прикордонні війська України», «Про державний кордон України», постановою Верховної Ради України від 4 листопада 1991 року «Про порядок комплектування, військового, матеріально-технічного і фінансового забезпечення Прикордонних військ України», а також Законом України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу».

7. Держкомкордон України в межах своїх повноважень видає на основі й на виконання чинного законодавства накази, організовує і перевіряє їх виконання.

Комітет у разі потреби видає разом з іншими центральними органами державної виконавчої влади та місцевими державними адміністраціями спільні акти.

Рішення Комітету з питань режиму державного кордону України, прикордонного режиму, охорони державного кордону України та її виключної (морської) економічної зони, видані в межах його повноважень, є обов'язковими для центральних і місцевих органів державної виконавчої влади, органів місцевого та регіонального самоврядування, підприємств, установ, організацій та громадян.

8. Держкомкордон України очолює Голова — Командуючий Прикордонними військами України, який призначається відповідно до Конституції України.

Голова Держкомкордону України несе персональну відповідальність за виконання покладених на Комітет завдань і здійснення ним своїх функцій, затверджує структуру і штати центрального апарату Комітету в межах граничної чисельності та фонду грошового утримання і оплати праці працівників, а також положення про його підрозділи.

Голова Комітету — Командуючий Прикордонними військами України має заступників, яких за його поданням призначає Кабінет Міністрів України, розподіляє обов'язки між заступниками Голови Комітету та визначає повноваження структурних підрозділів Комітету.

9. Голові Державного комітету у справах охорони державного кордону України — Командуючому Прикордонними військами України, його заступникам, начальникам управлінь і відділів Комітету та начальникам управлінь і загонів Прикордонних військ України встановлюються граничні військові звання.

10. Для погодженого вирішення питань, що належать до повноважень Держкомкордону України, в Комітеті утворюється колегія у складі Голови Комітету (голова колегії), його заступників за посадою, а також інших керівних працівників Прикордонних військ України.

Члени колегії Комітету затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Засідання колегії проводяться в міру необхідності, але не рідше двох разів на квартал. Рішення колегії приймаються більшістю голосів присутніх на засіданні членів колегії й проводяться в життя, як правило, наказами Комітету.

11. Граничну чисельність, фонд грошового утримання та оплати праці працівників центрального апарату Держкомкордону України затверджує Кабінет Міністрів України.

12. Держкомкордон України є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із зображенням Державного герба України і своїм найменуванням.

Секретар Адміністрації Президента України
М. ХОМЕНКО.

Репліка

Суверенний вагон: купони не пропонувати!

Місце й час дії: Крим, що, як кажуть, юридично відноситься до України, 16 серпня 1992 року, швидкий поїзд № 108 Сімферополь — Євпаторія — Санкт-Петербург, причепний вагон «Євпаторія — Брянськ». **Діючі особи:** вагоновожатий, пасажири з рублями, пасажири з купонами (без рублів). Як зрозумів уважний читач з назви, пасажири з купонами, але без рублів, їхали на голих полицях — постільну білизну можна було отримати лише за рублі. Провідник цілком кваліфіковано — не вперше ж — відкинув обурення пасажирів (і літнього віку, й з дітьми). Аргумент простий: купони у Брянську здати нікому, для Росії це не гроші, тому українські пасажири цивілізовано їхати не будуть. І так у всіх російських (!) поїздах на території суверенної (від цих, як видно, поїздів) держави. У суверенній Україні рублі здати (точніше — продати) є кому — із зиском для власника рублів. «Міняйли» не терплять збитків, а Україна? Де ви бачили, щоб на території держави не «ходили» її власні грошові знаки?..

Ми настільки звикли до зухвалості державного грабунку, що міждержавний більшістю населення не сприймається. Більше половини пасажирів згаданого вагона покірно (відпочили ж на півдні...) змирилися з долею. Щодня десятки тисяч людей одержують економічні образи — справи до цього нікому немає.

Президент України Л. Кравчук в одному своєму інтерв'ю визнав, що купони — це бліда тінь рубля. Повідомте Президента: на українському півдні — сонячний полудень російських грошей! А на залізниці, як на екваторі, «бліда тінь купона» просто зникла, там цілодобово світить сонце російського рубля!

Та є приклади ще кращі. У поїзді «Рига — Сімферополь» відмовлялися не лише від купонів, а й від рублів, вимагаючи оплату в прибалтійській валюті. Може, час перейти одразу на долари, тим більше що самі долари нам у великій кількості не знадобляться. Платитимемо в основному центами, адже та постіль коштує за курсом трохи більше п'ятнадцяти центів.

А поки відомий лозунг явно потребує доповнення: «Світовим цінам — світову зарплату у світових грошах!» Нехай навіть у гривнях, але таких, що «ходять» в Україні. Купони не пропонувати.

Михайло ВИНОГРЕЄВ,
пасажир.

Запоріжжя.

Соціальний зріз

Жила-була Попелюшка. Називалася «Верховиною». Одного чудового дня прийшла фея із Сполучених Штатів, узяла Попелюшку в оренду, а далі — все, як у казці: кришталеві черевички, бал і т. д. У центрі Львова з'явилася ошатна споруда — «Гранд Готель» для дорогих (у конвертованій валюті) гостей із Заходу. Та не встигли господарі відсвяткувати новосілля, як довкола «Гранд Готелю» здійнявся гранд-скандал...

Я ТЕБЕ НАЙНЯВ, Я ТУТ ГОСПОДАР

РОЛЬ доброї феї судилося зіграти Марті Федорів, громадянці США, батьки якої родом із Львівщини. Вона закінчила у США університет, працювала вчителькою французької мови, потім студіювала бізнес, працювала пресовим референтом у державного депутата штату Пенсільванія, а впродовж останніх одинадцяти років організовувала тури українців з діаспори через власне подорожеве бюро. 1990 року вона познайомилася із світлої пам'яті Богданом Котиком, мером Львова, і він запропонував енергійній підприємливій жінці реконструювати і взяти в оренду готель «Верховина». Марта Федорів погодилась і заснувала з цією метою американську фірму «Галич Інк». Запросила до спілки ще кількох партнерів. Серед них був львів'янин Геннадій Геншафт, якого знайомі рекомендували їй як чоловіка спритного і пробивного. У його пробивній силі вона вже на той час пересвідчилася, бо Геннадій Геншафт на її прохання забезпечив місця в готелі для українських лікарів — учасників світового конгресу, що проходив у Києві і Львові 1990 року. Сама Марта Федорів не змогла домовитися з «Інтуристом», хоча розпочала переговори заздалегідь, за півроку до події. Усі місця продані, пояснили їй. Для Геннадія Геншафта місця знайшлися. На час реконструкції готелю Геннадій Геншафт представляв у Львові інтереси американської фірми «Галич Інк», за що одержував щомісяця півтори тисячі доларів.

Спливло два роки. Ось-ось мала відбутися офіційна презентація готелю.

Але... не відбулася. 9 жовтня представник Президента у Львові Степан Давимука зробив заяву для преси. Він повідомив, що до нього звернулася президент фірми «Галич Інк» Марта Федорів, яка пояснила, що спільне підприємство, яке називається «Гранд Готель», було зареєстровано в облвиконкомі її партнером Геннадієм Геншафтом із значними порушеннями правових норм. За розпорядженням Степана Давимуки діяльність спільного підприємства була призупинена на 30 днів, щоб «привести установчі документи у відповідність до чинного законодавства і подати їх для державної реєстрації в установленому порядку». Степан Давимука повідомив також, що у зв'язку з цим розпорядженням на нього спробували чинити грубий тиск Геннадій Геншафт і його приятель — президент створеного нещодавно акціонерного товариства «ЛВ-Холдінг». А на роль посередника вони «запросили» сина Степана Антоновича, 22-літнього Назара. З ним вони й прибули увечері до державної адміністрації.

Вислухавши сина, Степан Антонович негайно звернувся до правоохоронних органів. Того ж вечора Геннадій Геншафт і Назар Давимука давали пояснення у райвідділі міліції. І закрутилося... За кілька годин після заяви Давимуки Геннадій Геншафт запрошує до себе журналістів (вибірково), і одразу у деяких газетах («Ратуша», «Західна Україна») з'являються «сенсаційні» повідомлення, а саме: ніякого тиску на Назара Давимуку ніхто не чинив, ніхто йому не погрожував. Юнака знайшли у його дівчини, потому почастували коньяком, відтак попросили про маленьку послугу — організувати зустріч з батьком, і той люб'язно погодився. А чому б і ні? Адже хлопця попросив про послугу його шеф — президент АТ «ЛВ-Холдінг» Левон Енукян, де працює Назар.

Оце так сенсація, оце так новина! — заволала «четверта влада». Колеги, які писали про це, чомусь «не почули» того, що Назар насправді працював на одній із фірм, яка згодом увійшла в «ЛВ-Холдінг», але звільнився звідти навесні цього року, тобто задовго до створення акціонерного товариства. Чи випадково вкралася на шпальти газети така, лагідно кажучи, неточність? У всякім разі, саме це зміщення акцентів, коли про зухвалу спробу тиску на представника Президента говорилося між іншим, а про випитий Назаром коньяк (вочевидь, це було передбачено сценарієм), про причетність юнака до «ЛВ-Холдінгу», про обшук Геннадія Геншафта у райвідділі міліції — вельми докладно, зіграло свою роль: процес пішов. Як кажуть, чи ти вкрав, чи в тебе вкрали, але щось було. Знайомі телефонували мені й розпитували: що то за ганебна історія з Давимукою і його сином? А головні герої конфлікту на певний час залишилися поза кадром...

Думаю, що сценарієм було передбачено й революційне збурення мас, які провели мітинг під гаслом «Мафія грабує, влада обманює». Невтомний борець проти всіх і вся Олег Петрик закликав на тому мітингу... гострити ножі. Натовп пішов пікетувати держадміністрацію й обласну Раду саме тоді, коли владі, зокрема представникові Президента, особливо потрібно було б зіпертися на підтримку громадськості, адже Степан Давимука кинув виклик «паралельному світові», який виходить із затінку, впливає на суспільно-економічні процеси, маніпулює свідомістю.

Отаке тло дуелі вчорашніх бізнесових партнерів, а нині — заклятих ворогів. Марта Федорів деякий час утримувалася від зустрічей з журналістами, пояснюючи це тим, що в США не прийнято розголошувати якусь інформацію до суду. Геннадій Геншафт не страждає від «комплексів» громадянина правової держави. Щоправда, віднедавна, а саме від липня 1992 року, він і сам став прийомним сином цієї великої держави із статусом... політичного біженця. (Цю інформацію оприлюднила Марта Федорів). Врешті вона таки зважила на те, що «Гранд Готель» знаходиться не на території США, справу розглядають наші правоохоронні органи, язики плещуть теж наші. Вона провела прес-конференцію і розповіла свою версію історії «Гранд Готелю» й конфлікту з партнером.

— Моя частка в фірмі «Галич Інк» становила 100 тисяч американських доларів, які я передала скарбнику фірми, і маю документи. Пан Геншафт мав внески 2,5 мільйона рублів на реконструкцію, на що не має звітності ні на паперах, ні в бухгалтерських документах. Приблизно рік тому пан Геншафт мені сказав, що треба створити СП нашої фірми. Я про спільні підприємства знала, вірила, що це правильний і чесний спосіб бізнесу, і дала добро. Під кінець реконструкції готелю я довідалася про порушення щодо фінансування цього проекту, яке проходило не тільки через мою фірму «Галич Інк», а й через інші фірми, які не мали на це права. До речі, я часто залишала Геншафту фірмові бланки — «на полагодження справ», як він мені пояснював...

На початку 1992 року Геншафт стрінувся зі мною в Америці і сказав, що він уже СП заснував. Коли я запитала його про документи, він сказав, що вони десь є, але він їх із собою не возить...

А потім Геншафт став «американцем», а пані Марта, приїхавши до Львова відкривати готель, з'ясувала для себе, що статут укладено з порушенням українських і американських законів. Повернувшись до США, вона запропонувала Геншафту з'ясувати взаємини разом із адвокатами, «щоб легально і чесно полагодити цю справу».

— 14 вересня Геншафт передзвонив і сказав, що готовий зустрітися зі мною і юристами. Але він сів у літак і того ж вечора вилетів до Львова. Тут він скликав керівників і заявив, що у нього більша частка в «Галич Інк» і він є головою правління СП «Гранд Готель».

Холодна війна почала набирати нових обертів. 16 жовтня служба охорони повідомила пані Марту, що Геншафт потрапив до її зачиненого кабінету... через вікно. Вона викликала міліцію. Потому пані Марта зібрала колектив готелю і пояснила працівникам суть конфлікту, повідомила, що справу розглядатиме суд і Комісія з питань законності, прав людини та охорони правопорядку Львівської міської Ради.

Марта Федорів звернулася також до посла США в Україні Романа Попадюка. Той написав листа до міністра закордонних справ Анатолія Зленка і до Кабінету міністрів. Марта Федорів повідомила про те, що Геннадій Геншафт запропонував їй 300 тисяч американських доларів, аби вона забралася із «Галич Інк» і зі Львова.

— Я не покину цю справу, не зраджу першу спробу у Львові американки українського походження показати і доказати, що українці можуть і хочуть працювати чесно, гідно і законно.

Марта Федорів висловила свою образу на мера Львова Василя Шпіцера за те, що він не охарактеризував Геншафта одразу, коли вона відрекомендувала його як генерального представника фірми. Василь Шпіцер теж має образу на Марту Федорів. І на прес-конференції у міській Раді він сказав, що Марта Федорів не поінформувала його про те, що Геннадій Геншафт має свою частку у фірмі «Галич Інк».

— Якби мені це було відомо, можна було б поцікавитися, звідки у колишнього скромного директора філії заводу «Іскра» в Турківському районі такі гроші.

Розходження партнерів розпочалося з різних моральних засад: забезпечена, вихована західним світом і його кодексом честі бізнесмена Марта Федорів «робить» гроші, щоб реалізувати свою енергію, хист, щоб жити. Геннадій Геншафт живе, щоб робити гроші. Будь-якою ціною.

Поки що у колективу «Гранд Готелю» два керівники. Самопочуття працівників неважко уявити, адже кожен дорожить своїм вигідним і престижним робочим місцем. Геннадій Геншафт цинічно заявив Марті Федорів у присутності персоналу:

— Я тут господар, у мене більша частка, я тебе найняв...

Хтось кинув репліку: «Що то за звертання до жінки?»

Новоспечений «американець» пояснив українським невігласам, що у англійській мові немає звертання «Ви»...

У цій історії багато загадок, які достеменно з'ясує суд. Та навіть після судового вирішення справи ми побачимо тільки вершечок айсберга. Цей конфлікт, далебі, не локальний, а типовий для епохи недорозвинутого, іноді печерного капіталізму, коли на арену виходять спритні діячі від «прихватизації», які без страху і докору можуть обвести довкола пальця найдосвідченішого західного інвестора.

«Не продамо неньку-Україну капіталістам» — волає на мітингах наелектризований революціонерами тієї чи іншої масті натовп. Водночас цей же натовп вимагає від влади хліба, звинувачує її у своєму убожінні, у запроданстві мафіозним структурам, вимагає відставки керівників. Натовпу невтямки, наскільки важливими є сьогодні іноземні інвестиції, різні форми співпраці із зарубіжними партнерами, які практикуються у всьому цивілізованому світі. Коментуючи на прес-конференції цей скандал, Степан Давимука зауважив, що теза «дозволено все, що не заборонено законом», на нинішньому перехідному етапі є вельми небезпечною для України. Бо немає достатньої кількості законів, які б регулювали суспільні процеси і забезпечували в умовах переходу до ринку цивілізовані відносини між владою, правоохоронними органами й законодавчими структурами.

Йдеться не тільки про конфлікт двох «китів», які не поділили прибуток, як про це подейкують у Львові. Гряде приватизація. І якщо економічні, владні, правоохоронні структури за розумної підтримки громадськості не подбають про цивілізовані її форми, завтра буде пізно. Вчорашній приятель, колега, партнер заявить з погордою:

— Я тебе найняв, я тут господар...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ

Чи можу я (колишній малолітній в'язень) вважатися інвалідом Вітчизняної війни, якщо під час перебування у фашистському концтаборі став інвалідом внаслідок захворювання?

М. СИВАШ.
Сумська область.

Ні, ви не можете вважатися інвалідом Вітчизняної війни. Пенсію можна збільшити лише за умови, якщо лікарська трудова експертна комісія (ЛТЕК) встановить, що ваша інвалідність є наслідком поранення, контузії або каліцтва, пов'язаних з бойовими діями у період Великої Вітчизняної війни, тоді ви маєте право одержувати пенсію на 15 відсотків більше від мінімальної пенсії віком.

* * *

Які пільги мають колишні підлітки-в'язні фашистських концтаборів?

Н. БАЙДЕР.
Жмеринка.

Постановою Ради Міністрів СРСР від 6 жовтня 1989 року № 825 «О предоставлении льгот бывшим несовершеннолетним узникам фашистских концлагерей», чинною й на території України, для в'язнів (віком до 16 років на момент визволення) передбачено деякі пільги з тих, що встановлені для учасників Великої Вітчизняної війни.

Зокрема, їм надано 50-відсоткове зниження вартості проїзду на рік (в обидва кінці) залізничним транспортом, а в районах, де немає залізничного сполучення, водним, повітряним міжміським транспортом, а також вартості ліків, придбаних за рецептами лікарів. Вони, крім того, мають право на: одержання безвідсоткової позики для придбання чи будівництва садових будиночків та на благоустрій садових ділянок (для членів садівничих товариств); щорічну відпустку в зручний для них час; зменшення квартирної плати та плати за комунальні послуги до 50 відсотків; переважне право на встановлення телефону та інше.

Статтею 59 Закону України «Про пенсійне забезпечення» встановлено, що час перебування у фашистських концтаборах, гетто й інших місцях примусового тримання в період війни осіб у тому числі дітей зараховується до стажу роботи в потрійному розмірі, що може вплинути на розмір пенсії колишнього в'язня.

* * *

Завідуючий управлінням соцзабезпечення Київської облдержадміністрації С. Грицай роз'яснив, що стаж до пенсії осіб, які перебували на примусових роботах в Німеччині, зараховується в потрійному розмірі в тому разі, якщо є факт трудової діяльності до моменту вивезення за кордон? Чи правильно це?

М. КАЛИТА, Г. БАХМАЦЬКА, М. КОЗОРІЗ,
Київська область.

Ні, це не правильно. У цьому разі Закон «Про пенсійне забезпечення» не встановлює ніяких обмежень.

Якщо відділ (або управління) соцзабезпечення відмовляє у зарахуванні до стажу роботи час перебування в Німеччині в потрійному розмірі радимо звернутися зі скаргою до вищестоящої інстанції системи соціального забезпечення.

Сергій ДЕМСЬКИЙ,
завідуючий юридичним сектором «Голосу України».

МАШИНИ, ЯКІ НІХТО НЕ ВИПУСКАЄ

Нині на Буковині зареєстровано близько 400 саморобних тракторів. І, як повідомили в управлінні сільського господарства, не менше їх перебуває поза реєстром. Якщо справа йтиме такими темпами і надалі, то найменша в Україні область через рік-другий може потрапити до Книги рекордів Гіннесса з цього показника.

Та не лише кількістю своїх виробів прославилися буковинські самоуки. Їхні витвори без перебільшення можуть дати фору і вітчизняним, і деяким зарубіжним зразкам. Сотні людей мали можливість переконатися в цьому, побувавши недавно на другому обласному зльоті майстрів саморобної техніки.

Справжні дива творять умільці. Ходять смітниками, звалищами вторчормету, на задвірках тракторних бригад, промислових підприємств і повертаються у свої майстерні з якоюсь деталлю, старим вузлом чи просто шматком металу. Минає деякий час, і ось на подвір'я виїздить готовий мінітрактор, тягач або всюдихід.

Звичайно, це добре, що є у нас такі умільці. Але де наша промисловість, яка має масово забезпечувати селянина необхідною технікою? Не всі ж ми — умільці. І не кожному поталанить знайти на смітнику потрібні деталі.

...Переможцями зльоту стали Павло Жук, Василь Никифоряк, Віктор Андрущак, Анатолій Ступак, Володимир Гуменюк. Об'єднання «Агропромпостачсервіс» вручило їм набори слюсарного інструменту, комбінезони, відшкодувало пальне. І за те спасибі спонсору. Отже, хтось-таки помічає твою працю.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Фото автора.

Експрес-інформація

ДЕПУТАТИ ВИРІШИЛИ ПО-СВОЄМУ

З'їзд народних депутатів Росії відмовився вчора обговорювати кандидатуру на пост глави російського уряду. Депутати переважною більшістю голосів висловилися за те, щоб розглянути це питання лише після внесення поправок до Конституції РФ щодо статусу уряду. З'їзд також прийняв за основу проект постанови «Про хід економічної реформи в Російській Федерації». Проект оцінює діяльність Ради Міністрів по реалізації економічних перетворень як «незадовільну». Але депутати прийняли поправку до проекту, згідно з якою відповідати за хід реформ має не лише уряд, а й Верховна Рада Росії.
На денному засіданні виступив Президент Б. Ельцин. Він закликав учасників з'їзду не схвалювати тих поправок до Конституції, які обмежують повноваження уряду.

УПЕРШЕ В ІСТОРІЇ ООН

Рада Безпеки цієї організації схвалила рішення про використання міжнародних збройних сил для доставлення гуманітарної допомоги. В даному разі йдеться про Сомалі, де голодують мільйони жителів. За таке рішення проголосували всі 15 членів РБ ООН. Передбачається, що авангардом міжнародного військового контингенту в Сомалі стануть 1800 морських піхотинців США, які поки що перебувають на американських кораблях неподалік сомалійських берегів. А загалом понад 25 тисяч американських військових приведено в стан підвищеної готовності для переправлення до Сомалі. У столиці країни Могадішо вперше за багато тижнів припинилися сутички між ворогуючими кланами.

АБХАЗИ НАСТУПАЮТЬ

Запеклі бої не припиняються в Очамчирському районі Абхазії. Загони абхазьких ополченців узяли під свій контроль 13-кілометрову ділянку автомагістралі Сухумі—Очамчира і завершили оточення значних сил грузинської армії поблизу районного центру. Грузинські підрозділи, у свою чергу, здійснили кілька спроб прорвати оточення з боку Сухумі. Є жертви з обох сторін.

ХТО СТРІЛЯВ!

На дві доби припинено всі польоти над територією Боснії і Герцеговини. Таке рішення керівники сил ООН у регіоні прийняли після того, як під час взльоту в аеропорту Сараєва було обстріляно літак, на борту якого знаходився командуючий підрозділами ООН у Боснії і Герцеговині генерал Морійон. Потерпілих немає. Але невідомо, яка з ворогуючих сторін відкрила вогонь по літаку.
А в сусідній Сербії триває передвиборна боротьба. Прем'єр-міністр Союзної Республіки Югославія М. Панич заявив, що має намір заперечити рішення виборчої комісії, яка відмовила йому в праві балотуватися на пост Президента Сербії. Комісія не зареєструвала М. Панича кандидатом у Президенти, мотивуючи це тим, що він не прожив у країні обумовлений законом термін.

ВИЛУЧИТИ ЗБРОЮ НЕЛЕГКО

Триває роззброєння ворогуючих сторін у зоні осетино-інгуського конфлікту. За наказом глави тимчасової адміністрації С. Шахрая, російські війська вже провели одну відповідну операцію. Однак її результати показали, що ще багато зброї не здано. Деякі угруповання продовжують її нагромаджувати. Тому акції з роззброєння незаконних формувань не припиняються.

З НОВОЮ ІНІЦІАТИВОЮ

у справі створення європейського політичного й економічного союзу виступила Великобританія. Прем'єр-міністр цієї країни Дж. Мейджор закликав ЄС підготувати документ, в якому містилися б пояснення ключових понять і умов договору про загальноєвропейську єдність. Йдеться, зокрема, про збереження національного суверенітету окремих держав у разі їх приєднання до згаданого договору. На думку багатьох оглядачів, документ, запропонований Дж. Мейджором, має позитивно вплинути на датчан, які в червні не схвалили Маастрихтських угод.

НАДІЯ НА МИР ПОХИТНУЛАСЯ

Угоду про припинення вогню порушено в Таджикистані. В місті Кафарніхон невідомі екстремісти влаштували криваву бойню. Вбито і поранено десятки людей. Крім того, вчора уденъ озброєна група невідомих захопила будинок управління внутрішніх справ столиці республіки, роззброївши його співробітників.

ПРОГРАМУ ВИКОНУЮТЬ ЧІТКО

Про намір закрити або знизити боєготовність ще 30 американських військових баз і об'єктів в Європі заявив Пентагон. США здійснять цей крок у рамках програми зменшення американської військової присутності за кордоном, що її виконують з січня 1990 року.

ДРУГИЙ, ПОЗАЧЕРГОВИЙ

з'їзд Народного фронту Азербайджану розпочався вчора в Баку. Його відкрив голова фронту Президент республіки А. Ельчибей. У роботі форуму беруть участь делегації з Великобританії, Німеччини, Туреччини, країн СНД, Прибалтійських держав.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

На зв'язку Софія

«ГОТОВИЙ УСУНУТИ ПРЕМ'ЄРА ЗА 2 МІЛЬЙОНИ ДОЛАРІВ»

Під таким заголовком перникська незалежна газета «Сперник» надрукувала «монолог» 28-річного одесита-«афганця» С. І. Ч., якого болгаро-турецька фірма в місті Перник (30 км від Софії) найняла як охоронця. Що ж повідав «рідний» мафіозі болгарському журналістові Стояну Христову?

«Я можу вбити вашого прем'єра за два мільйони доларів. І не тільки я. Це можуть зробити і мої колеги. Лишень би заплатили. Хоча у нас є свій принцип — «працюємо» тільки з земляками. Скажімо, приїжджають сюди наші туристи. Привозять товар. Хочуть торгувати. Але насамперед вони повинні заплатити данину нашій людині. Платять. За це ми їх охороняємо. Буває, що після цього до наших туристів підходять болгарські торговці оптом і кажуть: «Хлопці, ви в чужій країні. Навіщо вам зайві клопоти? Ми купуємо все за таку-то й таку-то ціну, і ви йдете розглядати красиве місто Софію». Це, між іншим, непоганий варіант. Таким чином мої земляки, чесні «трудівники соціалізму», вигідно й швидко збувають свій товар, який вони купили в себе на Батьківщині за копійки. Купили, зауважу, не в держави, а знову ж таки у нас, мафії. Тому й данину треба платити. Якщо хтось не хоче, то йому не позаздриш. Ваша поліція, як правило, в такі справи не встряває. Так було й у Польщі. Це справа між земляками. Чи можуть туристи поскаржитися? Можуть. Але ми їх знайдемо: чи тут, чи в Одесі, чи в Архангельську. Рано чи пізно...

Сюди приїжджають і наші повії. Особливо влітку. Наші дівчатка гарні, не те що ваші! І дешеві. Цей бізнес процвітає в Польщі. Але там ми не порозумілися з поляками. Почалася стрілянина. Це була помилка. Там ми втратили мільйони. Але скажу відверто: годі з цим бізнесом, маю на увазі «купи — продай». Треба братися за банки. Є тут у вас один, каже, що в його банк проникнути неможливо. На «мерседесі» роз'їжджає. Будинок за мільйони зводить. Побачимо..

Ваші люди часто звертаються до нас. Але не мають достатньо грошей. Наші послуги дорогі. Є у нас свій прейскурант, хто скільки коштує — від вашого найпопулярнішого політика до продавця насіння або газет...».

Коментар нашого кореспондента. У розмові зі мною по телефону головний редактор газети «Сперник» Славчо Чанев поклявся, що все — щира правда. Касета з інтерв'ю зберігається в редакції. «Софійська «Дума» пише, що ви заплатили «афганцеві» за відвертість 10 тисяч левів (400 доларів). Це так?» — запитав я пана Чанева, але конкретної відповіді так і не отримав. «Секрет»,— сказав він. Можливо, в гонитві за читачами газета «Сперник» вдалася до випробуваного трюку — до сенсації. Редакцію можна зрозуміти: не вони перші — не вони останні. Але факт залишається фактом: наші «торговці», щоби якось звести кінці з кінцями вдома, з Польщі й Румунії поступово переорієнтовуються на Болгарію. Вони вже заполонили тутешні ринки. В поліції визнають тільки окремі випадки рекету, хоча газетярі з тим не згодні. Кілька днів тому у Варні наші хлопці знову стріляли, зводили рахунки. Тож, напевно, істина, як завше, десь посередині. Хоча в прес-центрі національної поліції публікацію в газеті «Сперник» вважають несерйозною.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Пам'ять

НАРЕШТІ НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ

Нещодавно в Болгарії побувала делегація представників української громадськості. Приводом для її візиту послужило символічне перепоховання останків Християна Раковського — великого болгарського і українського дипломата, історика, філософа, журналіста, голови українського уряду в 1919—1923 роках — і його дружини Ганни.

Трохи історії. Х. Раковський народився в болгарському місті Котел. Людина з винятково широким діапазоном інтересів, він вивчав медицину, подорожував, брав участь в різноманітних дискусіях. Ним написані праці з економічних проблем, питань психології, логіки, етики, дослідження перших болгарських повстань, Кримської війни. Х. Раковський підтримував зв'язки з такими людьми, як Г. Плеханов, К. Кауцький, Ж. Жорес, Л. Троцький. В 1902 році в Парижі він познайомився з В. Леніним. Після Жовтневої революції він був головою уряду України, видатним діячем Комінтерну, послом СРСР у Великобританії і Франції, брав участь в Генуезькій і Лозаннській конференціях. Проте останні роки свого життя цей видатний вчений і політик був змушений провести у в'язниці.

У 1938 році Х. Раковського звинуватили у співробітництві з англійською і японською розвідками і засудили на московському процесі у справі так званого «антирадянського правотроцькистського блоку». На суді 65-річний хворий Х. Раковський дав нищівні для нього показання, здобуті добре відомими тепер сталінськими методами. У 1941 році, під час наступу гітлерівців, Х. Раковського розстріляли у в'язниці міста Орла і закопали разом з іншими 159 розстріляними...

Церемонія поховання капсули з землею з місця поховання Х. Раковського відбулася у дворі церкви Святої Трійці в місті Котел. Там же перепоховали і залишки Ганни Раковської, померлої в Казахстані. Відбулася церковна панахида, яку відслужили український і болгарський священнослужителі. У жалобній церемонії взяли участь члени української делегації, представники болгарських властей і товариств дружби з Україною та іншими країнами СНД.

Христо РОГЛЄВ,
віце-президент Товариства Україна — Болгарія.

Отакої!

ОБЕРЕЖНО, МІНИ!

Серйозним попередженням любителям вештатися де не слід став наказ начальника Ошського (на півдні Киргизстану) гарнізону полковника Ларченка. Він розпорядився замінувати підступи до військових ділянок, що охороняються. За словами Ларченка, цей захід вимушений. Викликаний він дедалі частішими випадками спроб захоплення зброї.

— Ми будемо класти край будь-яким діям, що мають на меті проникнення на військові склади. Я настійливо вимагаю, щоб населення, аби запобігти нещасним випадкам, не входило в загороджену зону і не пасло худоби поблизу замінованих ділянок,— недвозначно попередив начальник гарнізону.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Фотофакт

НЕ ЧИСЛОМ, А ВМІННЯМ

Чеська армія після офіційного поділу ЧСФР на дві держави буде відносно маленька, але складатиметься з професіоналів, організованих в мобільні загони швидкої дії. Такі заяви в останній час лунають з вуст офіційних представників Чехії. Можливо, для невеликої й мобільної армії якраз і підійдуть моторизовані самокати, одного з яких «освоює» майор дивізії, що дислокується в місті Брно.

Фото ЧСТК — ІТАР — ТАРС

Подія тижня: Москва, з'їзд

УСІМ ПОТРІБЕН ПЕРЕПОЧИНОК

У Москві відкрився VII з'їзд народних депутатів Росії. Громадськість РФ з тривогою очікувала на цю подію. Адже парламент республіки давно розбився на ворожі табори, протистояння між законодавчою та виконавчою владами досягло критичної позначки.

Напередодні з'їзду я поцікавився в одного з лідерів Коаліції реформ Гліба Якуніна: яких результатів він чекає від з'їзду?

— Зараз про це говорити важко: адже не знаємо точного співвідношення сил різних блоків, депутати змінюють позиції, кочують по фракціях. Та, скоріше за все, чисельність угруповань-суперників буде приблизно однакова. Отже, опозиції не вдасться добитися скільки-небудь значної переваги.

Поки рано говорити; чи збудуться слова відомого політичного й релігійного діяча Росії. Проте початок форуму був, що називається, задерикуватим. До вельми спокійного порядку денного, прийнятого за основу (доповіді Б. Єльцина, Р. Хасбулатова, Є. Гайдара, а також звіт про підготовку нової Конституції), блок «Российское единство» за підтримки кваліфікованої більшості з'їзду додав ряд інших істотних питань. Зокрема, розгляд законів про уряд Російської Федерації та його главу. Вирішено також заслухати доповідь Генерального прокурора Росії та міністра оборони.

Незважаючи на перший успіх опонентів уряду, VII з'їзд проходить у вельми спокійній, навіть конструктивній, я сказав би, обстановці. Опозиційно настроєні законодавці лише один раз зробили спробу влаштувати обструкцію під час обговорення питання: чи надати слово для виступу виконуючому обов'язки прем'єра? Було запропоновано не витрачати на Гайдара часу й автоматично поставити Раді Міністрів «двійку». Проте ця пропозиція, як і питання про винесення імпічменту Президенту Б. Єльцину, не дістала кваліфікованої більшості голосів.

Нинішній форум як ніколи різко окреслив протиріччя, що стосуються шляхів створення ринкових відносин. Єгор Гайдар, хоча й назвав сьогоднішню ситуацію критичною, усе ж таки з оптимізмом висловився про реформи, що проводяться в життя. У загальнополітичній доповіді Борис Єльцин підтвердив намір уряду продовжувати радикальні зміни в економіці. Він закликав встановити стабілізаційний період, який, зокрема, передбачає мораторій на будь-які дії, що дестабілізують інститути держави. І навіть пообіцяв відмовитися від продовження строків додаткових повноважень, якщо депутати підуть на компроміс: принцип формування Ради Міністрів залишать той самий, а закон про уряд приймуть разом з новою Конституцією. Нагадаю, що згідно з чинним положенням прем'єра затверджує з'їзд, а міністрів, представлених главою уряду, — Президент.

Жертвуючи своїми додатковими повноваженнями заради збереження нинішнього кабінету, Борис Миколайович очевидно всерйоз розраховує, що до весни 1993 року становище в економіці поліпшиться і він знову завоює серце росіян.

Проте похмуріші прогнози на перспективу у Голови ВР Руслана Хасбулатова. У доповіді з'їздові він назвав реформи «політичним крахом» і до принципових помилок уряду відніс загальну приватизацію, а також усунення держави від управління економікою. Спікер закликав змістити акценти в реформах. Ставку робити не на макростабільність економіки, а на реальне поліпшення життя людей, на формування різноманітних форм власності.

Таку різку заяву Голови ВР спостерігачі вважають першою сенсацією VII з'їзду. Адже досі Руслан Імранович постійно підкреслював, що між ним і Президентом протиріч немає. Виявилося є, і досить принципові. Як довго тепер він та Президент зможуть в одній «запряжці» тягнути тягар реформ? Ситуація схожа на ту, що у відомій байці Крилова.

Точки над «і» має розставити з'їзд. На мою думку, навряд чи опозиція піде назустріч Єльцину і відмовиться розглядати закони про главу кабінету та уряд. Адже 1 грудня згідно з Конституцією закінчився строк повноважень нинішніх міністрів. Так чи інакше кабінет треба буде сформувати або на з'їзді, або на сесії. А це чудова нагода для опозиції взяти реванш над Гайдаром та його командою.

Не виключений, щоправда, й інший варіант. Прем'єра затверджує з'їзд з подачі Президента, а сам кабінет буде підстрахований тим, що Борис Миколайович попросить депутатів «не чіпати» закон про уряд. Коли ж компроміс не вийде, то Президент просто відмовиться висувати кандидатуру на пост прем'єра і в суспільстві виникне урядовий цейтнот.

Втім, багато хто із спостерігачів вважає, що все залишиться на своєму місці. Депутати розуміють, що коли зараз вони розпустять кабінет, завтра Президент так само зробить зі з'їздом. Чи не краще у даному разі вибрати стабілізаційний період? Перепочинок давно потрібний всім. Чи погодяться на нього законодавча та виконавча влади? Можливо, що про це ми дізнаємося сьогодні.

Володимир БАБЕНКО.

* * *

НА ЗНІМКУ: Борис Єльцин і Руслан Хасбулатов — поки що в одній «запряжці».

Власкори повідомляють

Баку

Засоби можуть бути різними

Азербайджанський Міллі Меджліс ухвалив рішення направити до Грузії парламентську делегацію на чолі з першим заступником Голови Верховної Ради республіки. Виступаючи на сесії парламенту, його глава Іса Гамбаров повідомив, що, незважаючи на запевнення Едуарда Шеварднадзе приступити після парламентських виборів до розгляду проблем етнічних азербайджанців, їхнє становище у Грузії ще більше погіршилося. На сьогодні керівництво Азербайджану розробило програму захисту прав азербайджанців, яка містить заклик до грузинського керівництва розв'язати проблеми у цьому плані дипломатичним шляхом. Коли ж такий підхід не дасть результатів, заявив І. Гамбаров, азербайджанське керівництво може вдатися до інших засобів захисту своїх співвітчизників.

Ровшан АЛІЄВ.

Єреван

Сюрприз на Новий рік

Днями уряд Вірменії вирішив потішити населення республіки з нагоди Нового року. Прийнято рішення забезпечити жителів Вірменії продовольством, для чого буде введено додаткові талони. Щоправда, перелік продуктів, які будуть видавати населенню як своєрідні новорічні подарунки, ще не обнародуваний. Очевидно, це буде зроблено в середині грудня.

Нагадаємо, що сьогодні у Вірменії уже введено талони на хліб, цукор та сигарети.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Німецький калейдоскоп

Бременські канікули

Ще ніколи не збиралося одразу стільки росіян у клубі підприємців Бремена. Тридцять чоловік, переважно з Москви, після завершення навчання на курсах менеджменту при місцевому університеті були запрошені для знайомства і встановлення контактів з діловими людьми міста. На жаль, представники Росії не мали повноважень і серйозних пропозицій, щоб налагодити зв'язки в сфері експорту та імпорту, організації спільних підприємств чи співробітництва взагалі. Вечір з пивом і бутербродами швидше нагадував новорічні канікули аніж зустріч бізнесменів.

Курси менеджменту є частиною державної програми допомоги країнам СНД. Свого часу Бонн надіслав до Москви запрошення для групи молодих спеціалістів, куди мали увійти представники всіх колишніх союзних республік. Та в білокам'яній вирішили по-старому: на навчання приїхали лише з Росії. У ФРН зрозуміли помилку. І тепер, очевидно, будуть готувати програми підготовки фахівців ринкової економіки для кожної країни окремо, зокрема, для України.

Останній шанс

Так оцінюють німецькі засоби масової інформації результати наради з питань збереження озонового середовища. Представники майже 90 країн підписали в Копенгагені угоду про припинення до 1995 року виробництва шкідливих для озонового шару речовин. До такого рішення підштовхнули тривожні повідомлення про розширення так званих озонових дір.

Особливо загрозлива ситуація над Антарктикою, а також Північною Європою, де руйнування цієї важливої атмосферної складової спричинило зростання ракових захворювань у людей, негативно вплинуло на виробництво продуктів харчування та морське середовище. Контроль за виконанням домовленостей покладено на спеціально утворений фонд.

Анатолій ФЕДОРІВ.

Бремен.

Екологія

ТАШКЕНТ — МІСТО БРУДНЕ

У Ташкенті відбулася нарада, темою якої були питання поліпшення екологічної ситуації в столиці республіки. Її проводив республіканський Фонд екології та здоров'я — Екосан. У нараді брали участь керівники деяких відомств, великих промислових підприємств.

Екологічна обстановка в республіці, незважаючи на активізовану останнім часом роботу з захисту навколишнього середовища, дуже несприятлива. У великих промислових центрах Узбекистану рівень забруднення повітря, води і грунту наближається до критичної позначки. Зростає кількість різних захворювань, в тому числі дитячих. Збільшується загальний рівень смертності.

На нараді відзначалося, що питання поліпшення екологічної обстановки турбують не тільки громадськість, а й державні органи. На розгляд сесії Верховної Ради Узбекистану винесено проект закону про захист навколишнього середовища. Для об'єднання зусиль державних і громадських організацій з вирішення проблем екології і створено Фонд екології та здоров'я. Він зайнятий розробкою конкретних програм, спрямованих на захист середовища.

Зульфія РАСУЛІ.

Ташкент.

Подробиці

ЗА МИР ДОМОВИЛИСЬ. ЛИШИЛОСЬ ПРИПИНИТИ ВІЙНУ

Показаний республіканським телебаченням жертовний баран здригнувся під ножем і затих. Члени уряду, польові командири озброєних формувань, політичні лідери Таджикистану сіли в Ходженті за дастархан (святковий стіл) примирення.

На останньому засіданні 16-ї сесії Верховної Ради прийнято закони про Державний прапор і герб республіки, про біженців, а головне — про звільнення від кримінальної відповідальності всіх, хто брав участь у протизаконних акціях з 27 травня по 25 листопада. 26 листопада оголошено Днем миру і злагоди в Таджикистані.

Польові командири ворогуючих угруповань після кількагодинних переговорів за зачиненими дверима домовилися припинити кровопролиття. В Душанбе звістка про цю подію викликала мало не ейфорію.

Але до стабілізації ситуації ще далеко. В столиці й нині діє комендантська година. За даними виконуючого обов'язки міністра внутрішніх справ Г. Імроншоєва, на руках у населення майже 18 тисяч одиниць автоматичної зброї, 21 одиниця бронетехніки. Озброєні загони продовжують блокувати залізниці. Палива для літаків авіакомпанії «Таджикистан» лишилось тільки на три дні. Тимчасово припинено польоти місцевими маршрутами, за виключенням рейсів до Ходжента.

Важкою залишається криміногенна ситуація. До столичного моргу щоночі потрапляють трупи з ранами від вогнепальної або холодної зброї. Там же знаходиться 40 непізнаних тіл, яких і поховати неможливо. Немає палива.

Складна і небезпечна ситуація і на Пяндзькій ділянці таджикистано-афганістанського кордону. Там накопичилось більш як 10 тисяч біженців з Кабодієнського і Шаартузького районів Курган-Тюбинської області. Вони вимагають від уряду Таджикистану захистити їх від озброєних формувань кулябців, погрожуючи в іншому разі звернутися по допомогу до сусідів. Кулябці наполягають, щоб біженці здали зброю, якої у них чимало. Як би там не було, але таке масове скупчення людей біля кордону загрожує непередбаченими наслідками і провокаціями.

Словом, для встановлення повного миру в Таджикистані ще не одного барана доведеться обезглавити.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

В одному зі своїх віршів поет з Тернопілля Богдан Бастюк написав: «І день, що вдосвіта встає, Підвладний споконвіку півням... Усім отим село моє Містам нітрішечки не рівня». Бо ті мальовничі Мишковичі над тихим Серетом, де майбутній поет уперше побачив світ і донині живе, для нього найближчі, найрідніші. І жодні столиці зі своїми скороминущими принадами не можуть зрівнятися зі звичайним галицьким селом. Багатим історією, традиціями і, звичайно, працьовитими, щедрими на добро людьми.

Усе це виразно постає з документального твору Богдана Бастюка «Сопигора», публікацію якого розпочав часопис «Тернопіль». Оглядач «Голосу України» зустрівся з автором і попросив відповісти на декілька запитань.

УСЕ, ЩО В ПАМ'ЯТІ ЖИЛО

Посаг на всі часи

— Що вас, пане Богдане, спонукало до збирання такого неординарного матеріалу з життя рідного села? Тим паче, що десять-п'ятнадцять років тому подібне зацікавлення не заохочувалося, а скоріше — навпаки...

— То давня історія. А все почалося із сільського пасовища. Там, ще підлітком, я близько запізнався з нашими «австріяками», тобто з тими, хто служив у цісарській армії. До речі, серед них був і мій дідо Петро.

Саме від них я багато цікавого довідався з минулого села. А коли виріс, то зрозумів: треба було мені все почуте записати. Та жодного з тих оповідачів уже не було в живих. Почав відновлювати колишні розповіді з пам'яті... Попросив батька, сільського вчителя, щоб він усе почуте і побачене записав.

Батькові спомини мені також дуже допомогли. Та, самі розумієте, то була тільки цегла. А з неї можна збудувати і казарму, і нужник, і храм...

Я на початках хотів написати винятково документальний твір. Та невдовзі зрозумів: щось подібне могло відбуватися в кожному галицькому селі. Тим паче, що багато історій, які увійшли до «Сопигори», мали місце в навколишніх селах.

— Отже Сопигора — це збірний образ галицького села?

— Так. Хоч під час роботи над твором перед моїми очима постійно стояли рідні Мишковичі. Але у «Сопигорі» чимало епізодів і різних історій з минулого сусідніх Кривок, Настасова, Микулинців...

— «Сопигора» композиційно «зіткана» за художніми законами творення вітража...

— Так, вона не має виразних сюжетних ходів. То, скоріше, книга-хроніка, яка увібрала в себе те, що люди з мого села й довкілля пережили, починаючи з 1912 року. Причому я добирав документальний матеріал таким чином, щоб до повісті потрапило усе найтрагічніше і найсмішніше з минулого. Адже ці дві грані людського життя почасти тісно переплітаються одна з одною, що й не проведеш між ними чіткої межі.

Перша частина твору, яку тепер друкує часопис «Тернопіль», завершується 1939 роком. Тобто приходом у село більшовиків. А друга, над якою працюю,— то часи фашистської окупації і сталінської тиранії.

— Є надія, що в ній зустрінемося з уже відомими для нас героями?

— Так, я намагаюся не загубити їх з поля свого авторського зацікавлення, простежити їх подальшу долю. Або долю їхніх дітей чи онуків. І ще одне: я свідомо не називаю справжніх прізвищ своїх земляків.

— А то чому?

— Знаєте, є в «Сопигорі» епізоди, про які люди воліли б не згадувати. Тим паче коли це зв'язано з їхніми родичами.

Але розповісти мушу. Бо інакше все загубиться, розтане у плині часу. Та й, зрештою, треба вчитися на помилках наших попередників, не повторювати їх.

— Сопигора — це, якщо не помиляюся, місцина неподалік вашого села. Чому саме на такій назві ви зупинили свій вибір?

— То справді урочище між Мишковичами й Островом. Красиве урочище. Правда, воно зіпсоване заводом, де перемелюють кістки з худоби. А сама назва мені імпонує своєю самобутністю, вона, як на мене, віддзеркалює невдоволення природи тим, що відбувається тепер довкола.

— До публікації в журналі «Тернопіль» ви ще комусь пропонували свій твір?

— Ні. Бо не сподівався, що він так швидко прийде до читача. Навіть у журнальному варіанті. Думав, заки мине та криза з папером, п'ять-шість років доведеться чекати. Аж тут така несподівана і приємна пропозиція.

— А як зреагували ваші односельчани на появу перших розділів хроніки на сторінках журналу?

— Загалом позитивно. Правда, декотрі з них кажуть, що про ті події могли б розповісти й більше. І то, мабуть, правда. Цілком ймовірно, що, видаючи «Сопигору» окремою книгою, я врахую слушні зауваження і побажання моїх земляків.

— Чи не може місцевий колгосп або, скажімо, спиртзавод виступити в ролі спонсора видання «Сопигори»?

— Не знаю. Ще на видання збірки поезій чи гумору можуть знайти гроші. А для того, щоб благословити в світ книгу-хроніку, потрібна кругла сума — вона може і налякати колгоспних економістів. Та й чи захоче один колектив брати на свої плечі такі затрати? Ось коли б скооперували свої зусилля три чи п'ять колгоспів — тоді інша річ.

А втім, поживемо — побачимо.

— Зичу «Сопигорі» і її авторові читацького пошанівку!

— Дякую! Будемо вірити — сподіватися.

Розмову вів Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Пропонуємо читачам «Голосу України» уривок із останніх розділів хроніки галицького села «Сопигора», які видрукує часопис «Тернопіль» у першому числі наступного року.

Богдан БАСТЮК

НАПАСТЬ

Літературні першодруки

«Пацифікація», тобто умиротворення, чи, даруйте, пригавкування, зацитькування населення було справою соціально і політично назрілою, особливо на «кресах всходніх». Правда, темні і затуркані галичани навіть вимовити не могли такого хитромудрого слова і з перших днів охрестили процес умиротворення «патикацією» від слова «патик», «кийок»... Що ж, цей галюд, ота сіра маса, оте бидло, тобто худоба, ніколи не відзначався делікатністю ні в манерах, ні в мовних зворотах, де їм особливо бракувало вишуканості, культури і... фарисейства.

Словом, неспокійно і тривожно стало у Сопигорі напередодні «патикації»... Щодня селом ловзли тривожні чутки: «Чули? У Денисові вже били... Кажуть, що й інструменти з духового оркестру потовкли...» А у відповідь: «Денисів далеко, але те, що в Гаях теж били,— то вже гірша справа. То вже близько...» А збоку: «Сиди тихо, один із другим. Рихтуй сідницю і не балакай. Наб'ють — свербіти не буде...» А на те: «Не каркай, бо накаркаєш...»

Так і сталося. Якогось дня по жнивах 1930 року біля будинку поліції, де, до речі, мешкав і пан комендант, з'явилися понад три десятки поліцаїв. Усі були озброєні. Крім того, кожен тримав при собі замашну грабову палицю, що аж блищала на сонці. Видко, не перший день її «полірували», не раз була у «роботі»... Палиця була товщиною як біяк од ціпа, лише на півметра довша. Пізніше в Сопигорі переповідали, що місцева поліція роздала «гостям» заздалегідь складені списки селян, які підлягали «патикації»...

Але почали з читальні. Повибивали вікна, зі стін поскидали портрети Франка і Шевченка, топталися по них, важко дихаючи і сопучи од люті. Далі настала черга бібліотеки. Книжки шматували, розкидали і топтали по всій читальні. До речі, по тому ції» знову нестерпно забаглося подиміти... А ш... мав, грошей — теж, до того ж у селі таке роби... самого ранку не знаходив собі місця. Нипав с... комори, то в стодолі, а з полудня вирішив-таки :... бихи, бо Лейзор на той час із Сопигори кудись ... і взяти у неї в борг зо п'ять цигарок. Можна б ... послати, але як у борг, то треба йти самому. І х... хто й носа з двору не витикає, але чого йому, ... тися? Сам уже немолодий, до читальні не ходить ... політикою не бавиться... Чом би мав боятися?

Тож за якийсь час Онуфро вже був у Лейбиц... Лейбиха, озираючись, відрахувала йому півдесят... радила добиратися додому городами, бо «нині х... не ходять...» Її слова і підштовхнули Онуфра д... вчинку: а що, як піти дорогою?.. Показати всім, ш... чоловік рішучий і нікого не боїться, бо нічим не... і нічого нікому не завинив...

Отак міркуючи, Онуфро наблизився до хвірт... і... оторопів. Просто перед ним на дорозі стояли... і свердлили Онуфра шпичастими поглядами. Ону... кров йому відпливає від лиця, враз неприємно ... редині, а по спині забігали мурашки...

— Доконд, донже, бидло?! — гаркнув один із... Тобто — куди, худобо?!

— Додому, — зашелестів паперовими губами ...

— Кто єстесь?! — тут же пролунало провока... другого поліцая.

І хоч Онуфрова свідомість на той час була ...

всьому знайшовся у Сопигорі майстер, який сторінка по сторінці склав усі книжки, склеїв, підправив, одягнув у тверді обкладинки, зробив ще кращими, аніж були вони до екзекуції... Але повернемося до подій у селі.

З читальні поліцаї, розділившись на групи, пішли по садибах. Та не хата в хату, а вибірково. Згідно із складеними в «кулуарах» списками... Перекидали і товкли все, що на очі потрапляло. Відчиняли скрині, виймали вишивані обруси, пошивки, сорочки чоловічі й жіночі... Шматували. Кидали під ноги, топтали. Не знати чому, але завжди усіх непроханих гостей нашого краю лютили і доводили мало не до сказу народні вишивки... Мабуть, тому, що вишивки—це культура. А в будь-якого загарбника чи гнобителя-вивищувача стосунки з культурою завше натягнуті. Тож, мов скажені пси, накидалися поліцаї на книжечки та календарі, надруковані українською мовою. Нищили їх на місці, хіба що не підпалювали... Потім вдиралися до комори. З мішків на одну купу висипали зерно, крупи та борошно. Перемішували оте все. Коли ж під руки потрапляла пляшка з нафтою (гасом), то рясно кропили нею оті хлопські припаси. Мовляв, ми вас нагодуємо!.. А на кількох садибах то й снопи зі стіжків порозкидали. Покінчивши зі снопами, скринею й коморою, кликали надвір господаря. Не вдаючись до розмов, тручали його на землю ниць і лупцювали отими грабовими палицями. Били так, що й шкіра тріскалася, і кров скроплювала землю. На лемент жінки і дітей не зважали анітрішки.

Останнім, куди завітали поліцаї, стало подвір'я Павла Бута, того самого Бута, якого вже раз «лікували гарячими» вояки гуцульської сотні у 1919 році. А що «миротворці» на обійсті Бута були вже добряче стомлені по «трудах праведних», то вирішили розважитися.

— Кто єстесь?! — гаркнув один із них, люто вирячившись на Павла.

Переляканий господар, цокочучи зубами, вирішив не дратувати поліцаїв, які терпіти не могли слова «українець».

— П-поляк!..

Але це його не врятувало. Кинули Бута на землю, б'ють!.. Після десятка ударів знову питаються.

— Кто єстесь?!

— Русін! — верескнув Павло.

Та й це не допомогло. Далі б'ють. Тоді втретє:

— Кто єстесь?!

— Мішанець!..

Тобто гібрид, як по-теперішньому.

Дали Павлові ще кілька буків та й пішли з подвір'я...

Отак чоловік, шановний читачу, за якийсь «квадранс», тобто за п'ятнадцять хвилин, міг тричі поміняти національність. Хоч був, як ми вже знаємо, українцем...

Щодо Онуфра Дудки, який у свій час відомим на весь повіт став тим, що зупинив «колію», аби припалити цигарку, і «викурив» таким чином із хліва корову, то йому вдень «пацифіка... сокою, що він перестав називати себе русином... їнцем, але в даному конкретному випадку йому... лося виставляти напоказ свою політичну зрілість... тично ухилився від прямої відповіді.

— Я не в'єм (не знаю)...

І тут же відчув пекельний удар у ліве ву... кудись управо. По дорозі у ній щось тонень... вона зробилася легенькою, наче висушений с... що його діти надимають, перев'язують ниточко... у відбиванки. Онуфро здійняв догори руки, ні... ти голову, яка летіла праворуч, але враз прод... удар, і голова шарпнулася ліворуч. Водночас к... цаїв копнув Онуфра, і він подався уперед. Ал... тицьнули кулаком у підборіддя, він сахнувся ... передній зуб і почув, мов крізь вату:

— Марш додому, бидло!..

Та тепер Онуфро рвонувся не вперед, а на... Лейбихи. Поза хату чкурнув на город, а там і ... звідки згодом сопигірці брали камінь для бу... рольнічего», тобто для будинку польської «С... А що по високих краях каменоломні росли ку... чого і вузлуватого терну, то Онуфро, перечепи... долину крізь оте терня, залишаючи на ньому ... штанів...

Пересидівши якийсь час у скалі, відсапнувш... Онуфро далеко з полудня, закрадаючись горо... себе вдома на Курячій горі. Явдошка, яка на ... дувала галасливе домашнє птаство, спершу н... А приглядівшись, залементувала:

— Ой, Онуфре! Та що ж то ся стало з тобо... впізнати не годна!..

А Онуфро їй з притиском, майже не розтул...

— Ти така сама польська курва, як і вони всі...

Таким чином Онуфро сказав усе, що думав, ... ському, і президентові Мосціцькому, і всім, ах... панам, поліцаям і польській владі, завдавши їм... рального удару.

Після чого викурив одну з цигарок, що диво... час екзекуції, пішов до стодоли, сів на житні... замислився. І думалося Онуфрові таке: «То я ... бо могло бути й гірше. А так без перед... можна. Лице загоїться, крові не шкода, бо хло... ціні... А вони б, свині поліцейські, най би на д... ницю били чи копали, бо вона на то є... А то ... одне з другим, паскуда. Але дідько з ними, і... шкода. Бо то не жарти. Зі штанів спідниця зр...

Багато хто відчув «пацифікацію» на власній ... що й у шпиталі відлежали. Були такі, що й у в... бо їм заздалегідь підсовували на обійстя я... втинка (обріза), а потім «пришили» статтю за ... гання зброї. Були й такі, хто літами відчував ... ров'ї оте «умиротворення».

А рівно через дев'ять років, коли панство, р... від гітлерівського розбою, кілька тижнів сунул... гостинцем через Сопигору до Румунії і випрош... хліб, молоко, яйця і гарячий суп для дітей, ... і на гроші не лакомилося. Ділилося останні... бо то ж — діти... Бо — війна... І ніхто з вельмо... цікавився у ті дні, з рук українця, русина чи... отримує він у ці гіркі й трагічні дні грудку ма... лока чи миску гарячого супу.

с. Мишковичі
Тернопільської області.

...БАСТЮК

...НАПАСТЬ

Літературні першодруки

...у Сопигорі
...інка по сто-
...усі книжки,
...одягнув у
..., зробив ще
...ти вони до
...повернемося

...іцаї, розді-
..., пішли по
...та в хату, а
...із складени-
...списками...
...кли все, що
... Відчиняли
...шивані об-
...рочки чоло-
... Шматували.
...топтали. Не
...завжди усіх
...ей нашого
...водили мало
...ні вишивки...
...вишивки—це культура. А в будь-якого загарб-
...-визискувача стосунки з культурою завше на-
... скажені пси, накидалися поліцаї на книжечки
...руковані українською мовою. Нищили їх на
... підпалювали... Потім вдиралися до комори.
... купу висипали зерно, крупи та борошно. Пе-
...се. Коли ж під руки потрапляла пляшка з наф-
...сно кропили нею оті хлопські припаси. Мов-
...уємо!.. А на кількох садибах то й снопи зі
...али. Покінчивши зі снопами, скринею й ко-
... надвір господаря. Не вдаючись до розмов,
...землю ниць і лупцювали отими грабовими
..., що й шкіра тріскалася, і кров скроплювала
... жінки і дітей не зважали анітрішки.

...завітали поліцаї, стало подвір'я Павла Бута,
...якого вже раз «лікували гарячими» вояки
...у 1919 році. А що «миротворці» на обійсті
...бряче стомлені по «трудах праведних», то ви-
...ся.

...— гаркнув один із них, люто вирячившись на

...сподар, цокочучи зубами, вирішив не драту-
...терпіти не могли слова «українець».

...врятувало. Кинули Бута на землю, б'ють!..
...рів знову питаються.

...рескнув Павло.

...омогло. Далі б'ють Тоді втретє:

...к по-теперішньому.

...е кілька буків та й пішли з подвір'я...

...шановний читачу, за якийсь «квадранс», тобто
...инлин, міг тричі поміняти національність. Хоч
...аємо, українцем...

...Дудки, який у свій час відомим на весь повіт
...жнив «колію», аби припалити цигарку, і «вику-
... із хліва корову, то йому вдень «пацифіка-

...КАЦІЯ», тобто умиротворення, чи, даруйте,
...кування, зацитькування населення було спра-
...іально і політично назрілою, особливо на
... всходніх». Правда, темні і затуркані гали-
...віть вимовити не могли такого хитромудро-
..., і з перших днів охрестили процес умиро-
...ою» від слова «патик», «кийок»... Що ж, цей
..., оте бидло, тобто худоба, ніколи не відзна-
... ні в манерах, ні в мовних зворотах, де їм
... вишуканості, культури і... фарисейства.
...о і тривожно стало у Сопигорі напередодні
... селом повзли тривожні чутки: «Чули? У Де-
... Кажуть, що й інструменти з духового орке-
... у відповідь: «Денисів далеко, але те, що
...-то вже гірша справа. То вже близько...»
..., один із другим. Рихтуй сідницю і не балакай.
... не буде...» А на те: «Не каркай, бо накар-

...огось дня по жнивах 1930 року біля будинку
..., мешкав і пан комендант, з'явилися понад
... Усі були озброєні. Крім того, кожен три-
...шну грабову палицю, що аж блищала на
...ерший день її «полірували», не раз була у
... була товщиною як біяк од ціпа, лише на
...ізніше в Сопигорі переповідали, що місцева
...гостям» заздалегідь складені списки селян,
...кації»...
...тальні. Повибивали вікна, зі стін поскидали
... Шевченка, топталися по них, важко дихаючи
... Далі настала черга бібліотеки. Книжки шма-
... топтали по всій читальні. До речі, по тому

...ції» знову нестерпно забаглося подиміти... А що цигарок не мав, грошей — теж, до того ж у селі таке робиться, то він від самого ранку не знаходив собі місця. Нипав сюди-туди то в коморі, то в стодолі, а з полудня вирішив-таки збігати до Лейбихи, бо Лейзор на той час із Сопигори кудись назавше виїхав, і взяти у неї в борг зо п'ять цигарок. Можна б когось із дітей послати, але ж у борг, то треба йти самому. І хоч сьогодні ніхто й носа з двору не витикає, але чого йому, Онуфрові, боятися? Сам уже немолодий, до читальні не ходить, читати не вміє, політикою не бавиться... Чом би мав боятися?

Тож за якийсь час Онуфро вже був у Лейбишиній крамниці. Лейбиха, озираючись, відрахувала йому півдесятка цигарок і порадила добиратися додому городами, бо «нині хлопи по дорозі не ходять...»Її слова і підштовхнули Онуфра до авантюрного вчинку: а що, як піти дорогою?.. Показати всім, що він, Онуфро, чоловік рішучий і нікого не боїться, бо нічим не проштрафився і нічого нікому не завинив...

Отак міркуючи, Онуфро наблизився до хвіртки. Відчинив її і... оторопів. Просто перед ним на дорозі стояли чотири поліцаї і свердлили Онуфра шпичастими поглядами. Онуфро відчув, що кров йому відпливає від лиця, враз неприємно позимніло усередині, а по спині забігали мурашки...

— Доконд, донже, бидло?! — гаркнув один із «миротворців» Тобто — куди, худобо?!

— Додому, — зашелестів паперовими губами Онуфро.

— Кто єстесь?! — тут же пролунало провокаційне запитання другого поліцая.

І хоч Онуфрова свідомість на той час була ...же настіль... високою, що він перестав називати себе русином, а вважав українцем, але в даному конкретному випадку йому чомусь не хотілося виставляти напоказ свою політичну зрілість, і він дипломатично ухилився від прямої відповіді.

— Я не в'єм (не знаю)...

І тут же відчув пекельний удар у ліве ву... ...олова ...тіла кудись управо. По дорозі у ній щось тоненько дзенькнуло, і вона зробилася легенькою, наче висушений свинячий капшук, що його діти надимають, перев'язують ниточкою та й бавляться у відбиванки. Онуфро здійняв догори руки, ніби хотів спіймати голову, яка летіла праворуч, але враз продзвенів наступний удар, і голова шарпнулася ліворуч. Водночас котрийсь із поліцаїв копнув Онуфра, і він подався уперед. Але назустріч його тицьнули кулаком у підборіддя, він сахнувся назад, виплюнув передній зуб і почув, мов крізь вату:

— Марш додому, бидло!..

Та тепер Онуфро рвонувся не вперед, а назад, на подвір'я Лейбихи. Поза хату чкурнув на город, а там і в каменоломню, звідки згодом сопигірці брали камінь для будівництва «Кулка рольнічего», тобто для будинку польської «Спілки рільничої». А що по високих краях каменоломні росли кущі чіпкого, колючого і вузлуватого терну, то Онуфро, перечепившись, полетів у долину крізь оте терня, залишаючи на ньому клапті свитки і штанів...

Пересидівши якийсь час у скалі, відсапнувши і отямившись, Онуфро далеко з полудня, закрадаючись городами з'явився у себе вдома на Курячій горі. Явдошка, яка на той час саме годувала галасливе домашнє птаство, спершу не впізнала його. А пригледівшись, залементувала:

— Ой, Онуфре! Та що ж то ся стало з тобов?! Та я ж тебе впізнати не годна!..

А Онуфро їй з притиском, майже не розтуляючи губів:

— Ти така сама польська курва, як і вони всі!..

Таким чином Онуфро сказав усе, що думав, і Юзефу Пілсудському, і президентові Мосціцькому, і всім, аж до останнього, панам, поліцаям і польській владі, завдавши їм неабиякого морального удару...

Після чого викурив одну з цигарок, що дивом збереглися під час екзекуції, пішов до стодоли, сів на житній сніп і глибоко замислився. І думалося Онуфрові таке: «То я ще легко відбувся, бо могло бути й гірше. А так без переднього зуба жити можна. Лице загоїться, крові не шкода, бо хлопська кров не в ціні... А вони б, свині поліцейські, най би на другий раз в сідницю били чи копали, бо вона на то є... А то ж до зубів лізе одне з другим, паскуда. Але дідько з ними, із зубами. Штанів шкода. Бо то не жарти. Зі штанів спідниця зробилася...»

Багато хто відчув «пацифікацію» на власній шкірі. Були такі, що й у шпиталі відлежали. Були такі, що й у в'язниці відсиділи, бо їм заздалегідь підсовували на обійстя якогось іржавого втинка (обріза), а потім «пришили» статтю за незаконне зберігання зброї. Були й такі, хто літами відчував на власному здоров'ї оте «умиротворення».

А рівно через дев'ять років, коли панство, рятуючись втечею від гітлерівського розбою, кілька тижнів сунуло цілими валками гостинцем через Сопигору до Румунії і випрошувало у «бидла» хліб, молоко, яйця і гарячий суп для дітей, «бидло» давало. І на гроші не лакомилося. Ділилося останнім. Бо то ж біда, бо то ж — діти... Бо — війна... І ніхто з вельможного панства не цікавився у ті дні, з рук українця, русина чи когось там іще отримує він у ці гіркі й трагічні дні грудку масла, горнятко молока чи миску гарячого супу.

с. Мишковичі
Тернопільської області.

Кордон

Держмитком п...

НІЩО НЕ КОШТУЄ ДЕРЖАВІ ТАК ДОРОГО, ...

СВІТОВІ ПО НИТЦІ — ЗАЛИШИМОСЯ ГОЛІ

Що тільки не везуть з нашої землі на той багатий Захід. Радіо- і телетехніку, білизну, лінолеум, дерево, метали, електротовари, сигарети, фототовари, спирт, ялинкові прикраси... Список цей не помістився б, напевно, на всій площі сьогоднішнього номера. Найцікавіше, що немає такого товару, який коштував би у нас дорожче, ніж там. Отже, везуть усе, що ви можете собі уявити, і навіть харчі.

До нас же привозять в основному старезні автомобілі, взуття, одяг, парфуми, жіночі прикраси та газову зброю.

Наскільки рівноцінний цей бартер, говорити не випадає. Ми останню латану свитину готові зняти з України, аби себе одягти й нагодувати.

Туристи на митницях нас запитували, що в цьому поганого, адже це обмін, вигідний і нам, і їм. Дуже хотілося б, щоб усі новоявлені бізнесмени зрозуміли, що в даному контексті «їм» — це множина, а «нам» — однина. В цьому-то і весь фокус.

НАЗВАВСЯ ГРИБОМ — ЛІЗЬ У КІШ

Кожен з подорожуючих за українськими законами перед проходженням митного контролю заповнює бланк попередньої декларації. У ньому вказано товари, заборонені до вивозу з країни. Підпис під декларацією означає, що ви не маєте забороненого, а в разі, якщо воно «з'явиться» у вашому багажі, товар конфіскується на користь держави. Якщо ж ви зізналися митникові, що «захопили» такі товари, вам дозволять залишити їх у знайомих, в камері схову або здати до кіосків скупки товарів, що розташовані вже на п'яти митних постах наших західних митниць. Там за здані речі вам віддадуть гроші (якщо товар у фірмовій упаковці — державну ціну, якщо ні — на 15—50 відсотків менше). Правила визначення цін на різних митницях різні. До речі, один лише скупний пункт автопереходу «Ужгород» щодня повертає державі гостродефіцитних товарів більш як на мільйон карбованців (знову ж у цінах 1991 року).

Дивує, правда, що на залізничному вокзалі «Рава-Руська» цей пункт скупки не державний, а приватний. Таким чином, фірма «Богдан», щодня скуповуючи «заборонені» товари з п'яти-шести поїздів, «наварює» на різниці цін мільйони (скажімо, за нові відеокасети тут дають 120 купонів, за електрокавомолку — 400, за фотоапарат «Зеніт ЄТ» — 2 тисячі, що в три-чотири рази нижче за державні ціни). Цікаво, кому і скільки виклав власник фірми, щоб поставити цей кіоск на платформі, адже це справжній клондайк для бізнесу. Начальник однієї з митниць зізнався, що за дозвіл поставити на митному посту кіоск на рік, йому обіцяли побудувати в місті 10-кімнатний будинок з басейн...
...жем і подаруват...

Дивно також, ...
...ржавного митног...
України — Укрт...
плекс (фірма, що...
організацією аук...
скованих товарів...
му автомобілів, ...
та золота) до ці...
зайнявся цією ...

ЧОП ПОСТА...

Майже всі ма...
ігее» на закарпа...
ницях належать...
україно-німецько...
ству «Чоп трейд...

Здавалося б, ...
ного немає: суча...
модулі-магазини, ...
тота, скло, шир...
мент товарів. А ...
цих безмитних м...
ни на товари в...
київських валют...
цях, товари в як...
кладаються, і в...
ніж у будь-я...
мовому західном...
газині). За прав...
такий шоп зака...
ведуть справжні...
чомусь лише «Ч...
став тут одноос...
ком.

(Продовження. Початок у номері за 1 грудня ц. р.).

Cito

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ...

Готується проект закону про медичне страхування — і фахівці не стоять осторонь: обговорюють, діляться сумнівами щодо шляхів, які обирають законотворці. Сьогодні ми розпочинаємо серію публікацій, де свою точку зору на предмет висловлять як учені, так і практики

1. ЗА НОВІ ГРОШІ — СТАРУ МУЗИКУ!

Право на охорону фізичного й психічного здоров'я, що цілком слушно запозичено із Загальної Декларації прав людини, має реалізуватися через сприятливі умови праці та побуту людей, а також через умови, які держава створює для високоефективного й рівнодоступного для всіх медичного обслуговування, поєднання безплатних і платних форм медичної допомоги. От навколо останнього — безплатних і платних форм медичної допомоги — розгортається дискусія.

Відомо, медична допомога ніколи не була безплатною, хтось за неї завжди платив: громадяни, громада, держава. Так було, так і буде, тільки от співвідношення платників медичних послуг невпинно змішувалось в означеному вище порядку, тобто спочатку вирішальна частка належала громадянинові, потім громаді, тепер державі.

У Росії й на Україні ця еволюція відбулась раніше. Ще в умовах громадської (земської) медицини за медичні послуги платило земство (громада), бо бідне в своїй масі селянство (а це майже 90 відсотків тодішнього люду) не могло взяти на себе цей тягар. Після революції основні витрати на оплату медичних послуг взяла на себе держава.

Це може видатися дивним, але в такому ж напрямі рухались і країни За...
класичною ринк...
кою. Сьогодні з...
бюджету майже ...
ків фінансують ...
лату медичних ...
Канада, Італія, Д...
лія. Навіть у СШ...
жавних витрат с...
відсотків, Б. Клі...
істотно збільшит...

У чім тут спра...
ловним покупцем...
слуги — товару ...
кової економіки...
жава (тобто для...
вона безплатна).

По-перше, том...
цієї послуги не...
стає, як показує...
ше, ніж валови...
продукт. Стрима...
стання — постій...
медицини Заход...
не й нашою про...

По-друге, і це...
ров'я людей ...
мовлене. Як шви...
визначається н...
кораблем, так і ...
визначається не ...
ством або найб...
активною частин...
вою упосліджен...
за рамки отого ...
робництва (пенсі...

цигарок не
то він від
-туди то в
ти до Лей-
ше виїхав,
сь із дітей
ьогодні ні-
рові, боя-
ати не вміє,

крамниці.
игарок і по-
по дорозі
вантюрного
н, Онуфро,
штрафився

Відчинив її
ири поліції
відчув, що
ммніло усе-

ротворців»

ро.
запитання

стіль... ви-

важав укра-
усь не хоті-
ін диплома-

ва ... тіла
енькнуло, і
ий капшук,
й бавляться
отів спійма-
наступний
йсь із полі-
устріч його
, виплюнув

на подвір'я
менололию,
цтва «Кулка
рільничої».
кого, колю-
, полетів у
пті свитки і

отямившись,
з'явився у
ас саме го-
знала його.

Та я ж тебе

губів:

ефу Пілсуд-
останнього,
биякого мо-

ереглися під
ти і глибоко
легко відбув
зуба жити
а кров не в
раз в сід-
зубів лізе
ами. Штанів
ся...»

і. Були такі,
ці відсиділи,
іржавого
конне зберi-
асному здо-

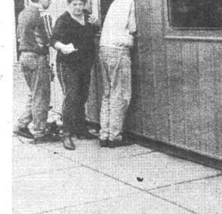
чись втечею
ими валками
о у «бидла»
о» давало.
то ж біда,
о панства не
сь там іще
орнятко мо-

(Продовження. Початок у номері за 1 грудня ц. р.)

Кордон

Держмитком попереджає:

НІЩО НЕ КОШТУЄ ДЕРЖАВІ ТАК ДОРОГО, ЯК ДЕШЕВА МИТНИЦЯ

СВІТОВІ ПО НИТЦІ — ЗАЛИШИМОСЯ ГОЛІ

Що тільки не везуть з нашої землі на той багатий Захід. Радіо- і телетехніку, білизну, лінолеум, дерево, метали, електротовари, сигарети, фототовари, спирт, ялинкові прикраси... Список цей не помістився б, напевно, на всій площі сьогоднішнього номера. Найцікавіше, що немає такого товару, який коштував би у нас дорожче, ніж там. Отже, везуть усе, що ви можете собі уявити, і навіть харчі.

До нас же привозять в основному старезні автомобілі, взуття, одяг, парфуми, жіночі прикраси та газову зброю.

Наскільки рівноцінний цей бартер, говорити не випадає. Ми останню латану свитину готові зняти з України, аби себе одягти й нагодувати.

Туристи на митницях нас запитували, що в цьому поганого, адже це обмін, вигідний і нам, і їм. Дуже хотілося б, щоб усі новоявлені бізнесмени зрозуміли, що в даному контексті «їм» — це множина, а «нам» — однина. В цьому-то і весь фокус.

НАЗВАВСЯ ГРИБОМ — ЛІЗЬ У КІШ

Кожен з подорожуючих за українськими законами перед проходженням митного контролю заповнює бланк попередньої декларації. У ньому вказано товари, заборонені до вивозу з країни. Підпис під декларацією означає, що ви не маєте забороненого, а в разі, якщо воно «з'явиться» у вашому багажі, товар конфіскується на користь держави. Якщо ж ви зізналися митникові, що «захопили» такі товари, вам дозволять залишити їх у знайомих, в камері схову або здати до кіосків скупки товарів, що розташовані вже на п'яти митних постах наших західних митниць. Там за здані речі вам віддадуть гроші (якщо товар у фірмовій упаковці — державну ціну, якщо ні — на 15—50 відсотків менше). Правила визначення цін на різних митницях різні. До речі, один лише скупний пункт автопереходу «Ужгород» щодня повертає державі гостродефіцитних товарів більш як на мільйон карбованців (знову ж у цінах 1991 року).

Дивує, правда, що на залізничному вокзалі «Рава-Руська» цей пункт скупки не державний, а приватний. Таким чином, фірма «Богдан», щодня скуповуючи «заборонені» товари з п'яти-шести поїздів, «наварює» на різниці цін мільйони (скажімо, за нові відеокасети тут дають 120 купонів, за електрокавомолку — 400, за фотоапарат «Зеніт ЄТ» — 2 тисячі, що в три-чотири рази нижче за державні ціни). Цікаво, кому і скільки виклав власник фірми, щоб поставити цей кіоск на платформі, адже це справжній клондайк для бізнесу. Начальник однієї з митниць зізнався, що за дозвіл поставити на митному посту кіоск на рік, йому обіцяли побудувати в місті 10-кімнатний будинок з басейном та гаражем і подарувати машину.

Дивно також, що дитя Державного митного комітету України — Укртерміналкомплекс (фірма, що займається організацією аукціонів конфіскованих товарів, в основному автомобілів, відеотехніки та золота) до цього часу не зайнявся цією справою.

ЧОП ПОСТАВИВ ШОП

Майже всі магазини «Dute free» на закарпатських митницях належать спільному україно-німецькому підприємству «Чоп трейдінг».

Здавалося б, нічого поганого немає: сучасні західні модулі-магазини, сяюча чистота, скло, широкий асортимент товарів. А от ціни... У цих безмитних магазинах ціни на товари вищі, ніж у київських валютних крамницях, товари в яких митом обкладаються, і вдвічі вищі, ніж у будь-якому фірмовому західному шопі (магазині). За право відкрити такий шоп закарпатські СП ведуть справжні війни. Та чомусь лише «Чоп трейдінг» став тут одноосібним власником.

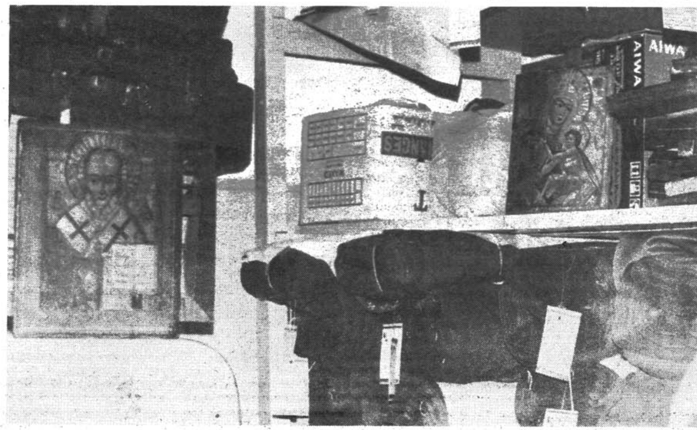
Що ж до популярності цих крамниць, то, скажімо, до сучасного модуля-крамниці, розташованого на автопереході «Тиса», щодня заходить до п'яти-восьми чоловік (скільки з них щось там купують, невідомо, адже продавщиці шопу, а їх там працює шестеро чи семеро, нам про це розповісти не побажали і взагалі про будь-які «таємниці» роботи не розводилися), про що красномовно свідчить слід на білій мармуровій підлозі крамниці, а також прикордонники, які «чергують» поблизу.

Думаю, коментувати сказане потреби немає.

ДАЙТЕ МЕНІ В ОРЕНДУ МЕТР КОРДОНУ, І ЧЕРЕЗ ДВА ДНІ Я СТАНУ МІЛЬЯРДЕРОМ

Здається, виконавчі структури прикордонних областей добре засвоїли цю думку Остапа Бендера і всі зусилля спрямовують на те, щоб досягти бажаної мети.

Як Чернівці, так і Ужгород «поклали лапу» на призначення начальників митниць (мовляв, без їхнього дозволу Держмитком призначати сюди людей не має права) і на проведення їхньої атестації, самостійно визначають суму екологічного збору за перетинання кордонів (20—40 доларів за легковий автомобіль іноземця і 6000 карбованців за наш автобус) і дають право на видачу виїзних сертифікатів всіляких СП і МП, які продають їх уже не по 6, а по 25—35 тисяч (у Чернівцях таких фірм понад 30). Хоча більшість зібраних коштів, за твердженням заступників обох представників Президента України в областях, йде за призначенням, тобто на облаштування автопереходів, законність цих зборів сумнівна (уявіть, що кожна область, дорогами якої проїздять туристи, буде брати за це мито). Це мито повинна збирати держава через митницю і пропорційно розподіляти в бюджети областей залежно від їх «туристичного завантаження».

А поки що дзвінки з облрайадміністрацій з проханням пропустити той чи інший автомобіль нерідко лунають у кабінетах начальників митниць і митних постів. Тобто принцип простий: раз господар — маю право.

Андрій БОЄЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Київ — Одеська, Чернівецька, Закарпатська, Львівська, Волинська області — Київ.

(Далі буде).

Cito

МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ: ШУКАЄМО ВАРІАНТИ

Готується проект закону про медичне страхування — і фахівці не стоять осторонь: обговорюють, діляться сумнівами щодо шляхів, які обирають законотворці. Сьогодні ми розпочинаємо серію публікацій, де свою точку зору на предмет висловлять як учені, так і практики

1. ЗА НОВІ ГРОШІ — СТАРУ МУЗИКУ!

Право на охорону фізичного й психічного здоров'я, що цілком слушно записано із Загальної Декларації прав людини, має реалізуватися через сприятливі умови праці та побуту людей, а також через умови, які держава створює для високоефективного й рівнодоступного для всіх медичного обслуговування, поєднання безплатних і платних форм медичної допомоги. От навколо останнього — безплатних і платних форм медичної допомоги — розгортається дискусія.

Відомо, медична допомога ніколи не була безплатною, хтось за неї завжди платив: громадяни, громада, держава. Так було, так і буде, тільки от співвідношення платників медичних послуг невпинно змішувалось в означеному вище порядку, тобто спочатку вирішальна частка належала громадянинові, потім громаді, тепер державі.

У Росії й на Україні ця еволюція відбулась раніше. Ще в умовах громадської (земської) медицини за медичні послуги платило земство (громада), бо бідне в своїй масі селянство (а це майже 90 відсотків тодішнього люду) не могло взяти на себе цей тягар. Після революції основні витрати на оплату медичних послуг взяла на себе держава.

Це може видатися дивним, але в такому ж напрямі рухались і країни Заходу з їхньою класичною ринковою економікою. Сьогодні з державного бюджету майже на 100 відсотків фінансують витрати на оплату медичних послуг Англія, Канада, Італія, Данія, Австралія. Навіть у США частка державних витрат сягає майже 50 відсотків, Б. Клінтон обіцяє їх істотно збільшити.

У чім тут справа? Чому головним покупцем медичної послуги — товару в умовах ринкової економіки — стає держава (тобто для громадянина вона безплатна).

По-перше, тому, що вартість цієї послуги невпинно зростає, як показує досвід, швидше, ніж валовий національний продукт. Стримання цього зростання — постійна проблема медицини Заходу, а тепер стане й нашою проблемою.

По-друге, і це головне, здоров'я людей соціально обумовлене. Як швидкість ескадри визначається найтихохіднішим кораблем, так і здоров'я нації визначається не її елітною верствою або найбільш соціально активною частиною, а верствою упослідженою, викинутою за рамки отого ринкового виробництва (пенсіонери, інваліди, люди, що живуть за межею бідності тощо).

По-третє, як свідчать соціально - медичні дослідження, 70 відсотків витрат на медичні послуги забирають останні шість місяців життя людини, коли вона, як правило, не працює.

Інша річ, що в країнах Заходу оплата медичних послуг йшла і йде через страхові організації. Їх перевага полягає в тому, що вони незалежні від медичних установ і органів управління охороною здоров'я (ось що нам потрібно в першу чергу). Страхові організації контролюють якість та ефективність медичної допомоги і відповідно до них її фінансують. В більшості країн страхові організації, що займаються медичним страхуванням, не є рентабельними або комерційними за своєю суттю.

На жаль, у нашому медичному законодавстві, що розробляється, соціально - медичний аспект як провідний виявляє себе слабко. Пропонується, по суті, вертатися назад — до державно-громадського фінансування охорони здоров'я. Це, мовляв, збагатить нашу бідну медицину.

До речі, про бідність. Вона зумовлена не лише браком коштів, а й органічними вадами організації медичної допомоги. У нас вдвічі більше лікарів і втричі — ліжок, ніж у США (звісно, у відносному обчисленні; що означає, що за своєю якістю вони ніколи не сягнуть сучасного рівня), архаїчна структура медичних закладів з багатьма непотрібними ланками. Незмінною залишається адміністративно - командна форма управління (вже обгрунтована ідея, згідно з якою страхові компанії у нас створюватимуться як акціонерні товариства, в яких пакет акцій триматимуть сучасні управлінські структури, тобто все залишиться по-старому). Відсутня в нас і науково-обгрунтована програма розвитку охорони здоров'я в умовах ринку. Якщо за такої організації і вдасться залучити більше грошей на медичну допомогу, вони пропадуть марно.

Олександр ГОЛЯЧЕНКО,
професор, зав. кафедрою соціальної медицини та організації охорони здоров'я Тернопільського мединституту.

РЕГЛАМЕНТ

Демократичні пристрасті

— Копнюк! — спинив промовця головуючий на зборах. — Свій регламент ви вичерпали.

— Прошу ще одну хвилину, — приклав руку до серця Копнюк.

— Дамо? — звернувся голова зборів до присутніх.

— Хай говорить, — почулося з залу.

— Відмовити! — заперечив хтось.

— Хай говорить.

— Відмовити!

— Хай говорить!

Здійнявся гамір.

— Копнюк виступає рідко. Треба дати висловитися.

— А що він такого сказав, щоб його слухати? Загальні фрази. Нічого істотного.

— Не затинайте чоловікові рота. Демократія!

— Анархія! За регламент голосували? Голосували. Треба дотримуватись. Себе не поважаємо.

— Будемо голосувати! — запропонував головуючий. — Хто за те, щоб Копнюк продовжував говорити? Підніміть руки!

Підняли.

— Раз, два, три... дванадцять. Хто проти? Раз, два, три... дванадцять. Не може бути. На зборах присутніх двадцять три... Хтось голосував двічі.

— Поновити голосування!

— Добродії! Так не можна! Ми до ранку голосуватимемо. Давайте будемо серйозними, — закликав головуючий.

— Хто за те, щоб дати Копнюкові ще хвилину! Прошу ще раз підняти руки!

Підняли.

— Раз, два, три... дванадцять. Хто проти? Раз, два, три... дванадцять. Знову за рибу гроші.

У залі галас.

— Хтось хоче зірвати збори!

— Комусь це вигідно!

— Опозиція підняла голову!

— Пропоную поіменне голосування! Треба знати, хто є хто!

— Треба розділитися на лівих і правих! Праві наліво! Ліві направо!

— Я тебе штовхну! Я тебе штовхну! Я тебе так штовхну!..

— Я відмовляюся виступати поза регламентом, — заявив Копнюк. — Бо це, бачу, надовго затіяли...

— Про що ти збирався казати? — спитав його головуючий.

— ...забув, — пошкрябав пальцем потилицю Копнюк.

— Ага, — погодився голова. — Буває.

Копнюк зліз з трибуни. Пішов до залу. Тепер його гризла інша проблема: кого підтримувати — лівих чи правих.

Микола ВОЗІЯНОВ.

Мал. Олега ПОПОВА.

Жарт номера

І знову у нас зрівняйлівка: всім однаково погано.

В'ячеслав НАЛЬОТОВ.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Фейлетон

«СПЕЦКОР» В ЗАКОНІ

У всьому винний кінематограф. І то не увесь, а той, що змалював славного сина непу Остапа Ібрагімовича Бендера таким собі молодиком з нахабною вгодованою пикою, у картатому піджаку і штиблетах на босу ногу. І так цей легендарний образ уївся в пам'ять, що непримітний з вигляду чоловік в окулярах, сіренькому костюмі і таких само непримітних черевиках, в очах секретаря з першої приймальні Полтавського облсільгоспуправління та продовольства потягне у крайньому разі на колгоспного головбуха.

І тим більш коли чоловік чемно цікавиться, чи у себе начальник, а потім «корочкою», чимось схожою на пачку з-під сигарет «Прима», представляється:

— Я спецкор газети «Голос України» Олег Дубовик і хотів би з ним зустрітися.

Отож без ніяких проблем новоявлений «спецкор» Олег Іванович уже мав бесіду з господарем затишного кабінету Володимиром Андрієнком.

— Чув, чув за вас у Києві най-най- найкращі відгуки. Молодий, тямущий, перспективний. Ви у нас на прикметі. Будемо висувати. Пора, шановний, до столиці. Ви і так уже засиділись у Полтаві.

Що там не кажіть, а добре слово має магічну силу. Вмить забуваються всі негаразди: і буряк, що гниє у полі, і корови, які дають молока не більше від кози.

— Є в області прекрасні люди. Є і герої. Про них пишіть. Їх славте. А ми, чим можемо, допоможемо. Транспорт? Будь ласка. Рекомендації — без проблем, — так (а може, і не зовсім так) запевнив господар кабінету гостя.

І через якихось півгодини номенклатурне авто з Дубовиком-Бендером узяло курс на село Михайлики Шишацького району. У славний колгосп імені Орджонікідзе, до не менш прославленого голови Семена Антонця, який уміє не тільки прийняти гостей, а й слово розумне сказати. Втім, «спецкор» і сам виявився чоловіком балакучим.

Перекусивши тим-сим, поспішав на загальні збори колгоспників. І не як якийсь там затурканий кореспондентик — з ручкою і блокнотом у кінець зали, а просто до президії. А звідти — на трибуну. І так урізав по демократах-партократах, які життя не дають селу, грабують і давлять колгоспи, що заплакав увесь зал, як після двохсотої серії «Багатих». А затим грянули овації. А потім... Звісно, застілля. Приурочене чи до завершення других жнив, чи до приїзду «спецкора». Я там не був, мед-горілку не пив, а село, подейкують, гуляло добряче. І «кореспондент», чи пак комбінатор, виявляється, компанійський дядько, свій, від землі: і чарку перехиляє, і «Гандзю» співає, а гопака як урізав — то луна котилася аж до самих гоголівських Сорочинців. А що вже розумний, то й не передати:

— Скажу вам, люди добрі, як на духу: бував я і в Європі, і в Азії, та далеко отій «заграниці» до нас, як куцому до зайця. Оце приїхав до вас і не второпаю, куди це потрапив: у комунізм чи капіталізм? Живете, як у раю. А все чому? Бо за колгосп тримаєтесь. Це вам не якийсь там фермер-одинак, куркуляка недобитий. Одначе заокеанського досвіду цуратися не треба. Будемо учитись і переймати, щоб догнали і перегнали. Від вашого колгоспу пошлемо п'ять чоловік на американський континент, у Канаду. В складі делегації.

Погодьтеся, вибрати п'ятірку щасливчиків із півтисячі колгоспників справа нелегка. Тут треба так делікатно, щоб і на Заході не посоромитись, і з кумом не посваритись. І щоб люди були надійні та перевірені, і щоб віддача ж потім була. До третіх півнів розглядало правління кожну кандидатуру, як мікроба під мікроскопом. І доки Олег Іванович, він же Ібрагімович, вивчав колгоспне життя і кухню, а затим проводив «відбір» майбутніх геніїв у місцевій школі — для навчання за власний кошт у столичних ліцеях, в родинах спішно готувалися до закордонного відрядження.

— А що за кордоном наше в ходу, щоб можна було звідси взяти, а там на долари чи ганчірки поміняти? — сушили голови старенькі бабці десь біля перелазу.

— Хай беруть побільше сала і ковбаси — не пропадуть.

Лементували селом кабанчики — шкварчала на кухнях свіжина. А гроші де взяти? Хай і абияка сума за нинішніх часів — 150 тисяч «фантиків» за одну душу, але ж і їх треба знайти. Дружба — дружбою, а позичили під гарантовані гостинці: «відик» чи шкірянку; підкинув по 100 тисяч кожному і колгосп — мабуть, під закордонні ідеї. Так і нашкребли 750 тисяч купонів. Упакували в «дипломат» — і до «спецкора»: «Ми готові!»

— Е ні, сам не поїду. Тільки разом.

Рано-вранці колгоспний «уазик» узяв курс на Київ. Дорога неблизька, розмова не клеїлась. Думали кожен про своє. «Командировочні» — про багату Канаду, а «спецкор» — про майбутню наживу: після останньої відсидки у спеціальних місцях гроші самі пливли до рук.

Ось і столиця. Припаркувалися біля Мінфіну. Олег Іванович розім'яв затерплі ноги, потягнувся, прискіпливо оглянув свій м'ятий плащ.

— Перевдягтися ніколи, а в такому вигляді якось незручно.

— Без проблем, — агроном скинув із себе імпортну куртку і допоміг одягтися...

Сірий непримітний чоловік в окулярах, із «дипломатом» у руці, зник за дверима. Як ви здогадуєтеся, зник, щоб ніколи не з'явитися.

Ну, то хто ж він, «герой» нашого фейлетону? Найперше слід сказати те, що в редакції «Голосу України» він ніколи не працював і не працює, що одразу ж з'ясували потерпілі. А потрапили вони на гачок професійному аферистові і шахраєві, якого неодноразово судили за подібні злочини. Потрапили, погодьтеся, не без власної вини, адже одного-єдиного дзвінка в корпункт чи редакцію вистачило б, щоб вивести на чисту воду «спецкора». А так вийшло все, як у тому анекдоті: «Приходить чоловік влаштовуватись на роботу. «Ви дурнів берете?» — запитує. «Беремо». — «А де ви їх берете?»

Так що кінематограф тут ні до чого, а редакція тим більше.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

Всьо чотко!

А ВІН ПИШЕ

До нього навідувалися дуже рідко. Кабінет його — у кінці довгого коридору за туалетом. Туди навіть сонце не заглядало. Не те що рідкісні відвідувачі.

Машко трудяга був неабиякий. Такому, як кажуть у народі, не дай поїсти, а дай пописати. А списував він гори паперів. Були то різні вказівки і рекомендації, якими Машко навчав уму-розуму тих, кого вважав за потрібне. Наближалася весна, і він писав: «Шановний тов. керівник. Просимо організувати посівну». Розпочалося літо, й сумлінний Машко відправляв чергове послання: «Шановний тов. керівник. Просимо організувати косовицю». Згодом він нагадував: «Шановний тов. керівник. Просимо завершити косовицю».

Співробітники до Машка й віталися не інакше як:

— Пишеш?

— Пишу.

А не так давно Машкова установа переїхала в інше приміщення. Та самого Машка повідомити про це забули. Колеги, залишаючи кабінети, грюкали стільцями, шафами [illegible]фами, вантажили їх на а[illegible]шини. По якімсь часі сюди вселялися нові працівники, теж гуркотіли меблями. Але Машко усього того не бачив і не чув — він писав.

Писав він, сам же передруковував, акуратно заклею[illegible] у конверти і відправляв ту[illegible] куди вважав за потрібне.

Згодом і ця установа у вихорі перемін кудись перемістилася. Працівники, що прибули, теж не дуже цікавилися Машком. Пише людина — і нехай собі пише. Хтозна-ким це велено.

Й Машко творив. Радіо він майже не слухав, відключав динаміка, щоб не заважав. Зарплату йому перераховували на ощадну книжку. По телефону, коли хтось і дзвонив, то хіба що дружина.

У кабінетах знімали і знову вішали портрети політичних діячів, на фасаді устано[illegible] міняли вивіски і кольори [illegible]рів, а Машко все творив.

Інколи на вулиці чи в тролейбусі він стрічався зі своїми ж співробітниками, які вже працювали бозна-де. Ті, впізнавши Машка, звично віталися:

— Пишеш?

— Пишу.

— Ну, пиши, пиши...

І кожен поспішав на робоче місце. Машко зачинявся у своєму кабінеті й старанно виводив: «Шановний тов. керівник! Наближається зима. Просимо вчасно підготуватися до снігозатримання».

Відправивши листа куди треба. Машко відчував душевне задоволення. Вірив: там, де листа отримають, зуміють сніг затримати.

Інакше для чого ж він пише?..

Іван КИДРУК.

Рівне.

Пародія

ЛИПОВЕ ОСВІДЧЕННЯ

Із тебе лико драли неімущі,
Плели на босі ноги постоли...
Чому ж несправжнє смієм називати
Ми липовим? Задумаймось-таки!
Люблю я липень.

Станіслав ШЕВЧЕНКО.

Буржуї з неімущих драли шкури,
А липу обдирали бідняки.
Я думаю у липовій зажурі:
«Пора взувати люд у личаки».
Бо, людоньки, не можу примириться,
Хоч ви мене на липі розіпніть:
В запилених спустошених крамницях
Взуття лише для гномиків стоїть.
А хто ж ото під кроною захлипав
І наче листя липове тремтить?
Поет приповз до тебе, щедра липо,
Пробачення уклінно попросить.
Бо, як не дивно, в цьому грішнім світі
З чиєсь канцелярської руки
Назвали липою фальшиві звіти
Лжесвідчення — халтуру, мед гіркий...
Не певен я, що липонька пробачить,
Але її і липень я люблю.
Це дерево в житті багато значить:
На липі непогано зароблю.

Володимир СЕМЕНО.

ВАШИ ВОЗМОЖНОСТИ БЕЗГРАНИЧНЫ

WESCOM, inc.

КОМПЬЮТЕРНЫЕ СИСТЕМЫ:
Рабочие станции.
Сетевые комплексы под ключ.
Многопользовательские системы на базе ОС UNIX.
Профессиональные издательские системы.
Системы автоматизированного проектирования.

310046, Харьков, ул.Пожарского 2/10
тел. (0572) 94·76·01, 95·96·74, 93·40·75, 94·16·58
факс (0572) 94·35·73, 94·16·58

Фирма WESCOM занимаемся инжинирингом, поставками и установкой сложных компьютерных систем.
В каталогах фирмысвыше 1500 наименований, что позволит Вам выбрать оптимальное аппаратное и программное обеспечение для решения Ваших задач. Тестирование, доставка и монтаж оборудования занимают от 1 до 3 недель и бесплатны для Заказчика.

СПОРТЕК + Barum

СПОРТЕК + БАРУМ

Словацька фірма «БАРУМ» — офіційний постачальник автогуми для провідних автомобільних концернів світу БМВ, Пежо, Тойоти, Вольво, Фольксваген, Ауді, Рено.

Українське ТВО «Спортек» і словацька фірма «Барум»

ВПЕРШЕ В УКРАЇНІ

проводять спеціалізовану виставку з оптовою і роздрібною продажею автомобільної гуми для всіх видів вітчизняних і зарубіжних легкових, вантажних автомобілів, тракторів, тролейбусів.

Виставка проводиться з 7 по 20 грудня 1992 року за адресою: Київ, пр. Перемоги 9/47, тел. 274-21-25, 274-20-76.

Универсальная Торговая Фирма

ИНВАРИАНТ

продает со склада в г. Минске автомобили

МАЗ

Тел.: (095) 208-7914
(095) 208-7794
Факс: (095) 208-6881

ПКФ «ШЕММА, ЛТД»

реалізує ртуть металеву марки Р-1 у кількості 4068,5 кг.

Придбає новий автомобіль ВАЗ.

Купить ВКВ за безготівковим розрахунком.

Тел. (044) 229-91-78
228-71-23
Факс (044) 228-71-23

ПРОДАЄТЬСЯ:
автобус ЛАЗ — «Турист» 699Р і автомобіль УАЗ-469.

Оплата за безготівковим розрахунком у купонах або в російських карбованцях за курсом.

Телефон в м. Червонограді (032-49) 2-03-52.

Дирекція.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Загальний тираж 450 601

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311233.